www.glos.live

GAZETA POLAKÓW W REPUBLICE CZESKIEJ

Głos

Pismo ukazuje się we wtorki i piątki

Wtorek
10 grudnia 2019
nr 95 (LXXIV)
cena: 13 kč

19095
9 771212 422027

WIADOMOŚCI
OLGA TOKARCZUK: ŚWIAT UMIERA
STR. 2-3

SPORT
JUBILEUSZ KLUBU 99
STR. 9

Ważny komunikat

Z przyczyn technicznych w środę 11 grudnia biuro Zarządu Głównego PZKO oraz redakcje „Głosu" i „Zwrotu" będą nieczynne. Za utrudnienia przepraszamy i zapraszamy w nasze skromne progi już w czwartek.

Czas na nowe projekty...!

WYDARZENIE: Wycieczki edukacyjne do Polski, amatorski ruch teatralny i taneczny – te i inne obszary aktywności mniejszości polskiej na Zaolziu zostaną wsparte z Funduszu Rozwoju Zaolzia Kongresu Polaków w RC w czwartym kwartale tego roku. Rada Kongresu w ub. czwartek zatwierdziła podział grantów. Największa pula pieniędzy powędruje do Hawierzowa-Błędowic.

Danuta Chlup

Ten kwartał należał raczej do przeciętnych. Sytuacja jest taka, że aktywne szkoły, koła PZKO i inne grupy składają wciąż nowe wnioski, natomiast reszta jeszcze się „nie obudziła". Chętnie dofinansowujemy nowe projekty – skomentował wyniki Mariusz Wałach, prezes Kongresu Polaków.

W bieżącym Komisja Grantowa Funduszu Rozwoju Zaolzia podzieliła pomiędzy beneficjentów 466 313 koron. Najaktywniejsi pod względem składania wniosków byli Polacy z Hawierzowa-Błędowic. Fundusz Rozwoju Zaolzia przeznaczył w sumie przeszło 127 tys. koron na sześć projektów Polskiej Szkoły Podstawowej i Przedszkola oraz Miejscowego Koła PZKO.

Spora kwota (w sumie 88 tys.) powędruje do Trzyńca-Lesznej Dolnej, gdzie FRZ dofinansuje projekt Macierzy Szkolnej przy Przedszkolu „Miś" – warsztaty językowe nad Bałtykiem oraz całoroczną pracę z dziećmi i młodzieżą w Miejscowym Kole PZKO. Kwota 70 tys. koron została przyznana Stowarzyszeniu Młodzieży Polskiej na projekt Zaolzie.pl. Pomoc finansową otrzymają ponadto PZKO-wcy z Karwiny-Frysztatu i Bystrzycy, polskie szkoły w Wędryni i Łomnej Dolnej, Macierz Szkolna w Cierlicku, katolickie stowarzyszenie Sanctus Albertus z Trzyńca. Jedyną osobą prywatną wśród beneficjentów jest Kazimierz Jaworski, któremu przyznano dofinansowanie na wydanie publikacji o kościele w Końskiej.

Szkoły najczęściej zabiegają o pokrycie kosztów wycieczek do Polski. Wałach zwrócił uwagę na projekt wędryńskiej podstawówki „Wyjazd edukacyjny do Krakowa i Wieliczki".

– W ramach tej wycieczki odbędzie się aktywna lekcja muzealna w Muzeum Narodowym w Krakowie. To jest novum, które bardzo nam się spodobało – przyznał.

Komisja Grantowa, a następnie Rada Kongresu Polaków, musiały odrzucić projekt „Stoły wigilijne" MK PZKO w Lesznej Dolnej, ponieważ impreza już się odbyła.

– Było mi bardzo przykro, bo to było coś nowego, ale niestety regulamin nie pozwolił nam na dofinansowanie tej imprezy. Dlatego apeluję do wnioskodawców, żeby z wyprzedzeniem składali projekty. Choć Fundusz Rozwoju Zaolzia jest – śmiem twierdzić – ewenementem na skalę Europy, ponieważ dzielimy fundusze cztery razy w roku, to trzeba jednak pamiętać o przestrzeganiu regulaminowych terminów – podkreślił prezes.

Mariusz Wałach dodał, że w połowie stycznia Fundusz Rozwoju Zaolzia podsumuje trzy lata działalności. – Te trzy lata to były setki projektów. Na podstawie zgromadzonych doświadczeń prawdopodobnie wprowadzimy zmiany – zapowiedział.

W środku numeru znajdziecie Państwo stronę poświęconą FRZ. Będziemy tam na bieżąco pisać o projektach, beneficjenci będą mogli na niej „rozliczyć" się z Funduszem, publikując artykuł o ich inicjatywie. ◢

Kolejka po Kartę Polaka

W poniedziałek po południu w siedzibie Zarządu Głównego PZKO w Czeskim Cieszynie odbył się kilkugodzinny dyżur konsularny. W jego trakcie konsul generalna RP w Ostrawie Izabella Wołłejko-Chwastowicz (na zdjęciu z lewej) przyjmowała wypełnione wnioski o Kartę Polaka. Niespodziewanie zainteresowanie akcją przerosło oczekiwania jej organizatorów.

Już kilka dni wcześniej chęć spotkania z panią konsul zapowiedziało w sekretariacie Zarządu Głównego PZKO ponad 50 osób. Nic więc dziwnego, że w poniedziałek przed drzwiami biura szybko ustawiła się niewielka kolejka.

Fot. NORBERT DĄBKOWSKI

– Przyznam, że nie spodziewaliśmy się takiej mobilizacji Polaków. Gdy planowaliśmy dzisiejsze spotkanie, liczyliśmy, że zjawi się tutaj 20-30 osób. Zainteresowanie przerosło jednak nasze oczekiwania, więc na tym dyżurze konsularnym na pewno się nie skończy. Kolejne będziemy organizować co miesiąc w Czeskim Cieszynie, Jabłonkowie czy Brnie, a wszystko po to, by wyjść naprzeciw oczekiwaniom tutejszych Polaków – stwierdziła, rozpoczynając poniedziałkowy dyżur, Izabella Wołłejko-Chwastowicz.

Jedną z pierwszych, która stanęła przed obliczem konsul, była Grażyna Wilczek, która przyjechała do Czeskiego Cieszyna aż z Jesionika. – Prenumeruję „Głos" i właśnie z waszej gazety dowiedziałam się, że jest taka możliwość. Poza tym moja córka mieszka w Náchodzie i ona już ma Kartę Polaka, ponieważ załatwiła ją w ambasadzie RP w Pradze – tłumaczyła Grażyna Wilczek, dodając jednocześnie, że nie miała żadnych kłopotów ze skompletowaniem potrzebnych dokumentów. – Na stronie internetowej konsulatu wszystko jest bardzo dobrze wyjaśnione. Można tam również wydrukować wniosek, więc nie ma najmniejszego problemu – przekonywała. Szerzej o dyżurze konsularnym napiszemy w piątkowym „Głosie". **(wik)**

Powstanie Centrum Rozwoju Zaolzia

Jednym z ważnych postulatów Wizji 2035 jest utworzenie instytucji wspomagającej rozwój polskości na Zaolziu. Jest on zależny od wielu czynników, w tym na pewno najważniejsza jest sama postawa społeczeństwa. Oprócz tego jednak konieczne jest inicjowanie i wspieranie potrzebnych procesów przy pomocy odpowiednich profesjonalnych struktur. Dzięki zapewnieniu środków finansowych Rada Kongresu Polaków w RC mogła na ostatnim posiedzeniu uchwalić formalnie utworzenie Centrum Rozwoju Zaolzia. Centrum docelowo może składać się nawet z czterech ośrodków, w każdym z nich miałby zostać zatrudniony menedżer-specjalista w danej dziedzinie. Ośrodki te będą się zajmowały: promocją polskiej kultury na Zaolziu, promocją samego Zaolzia, wspieranieniem oświaty oraz wspieraniem projektów rozwojowych. Ośrodki będą tworzone stopniowo, począwszy od przyszłego roku, stosownie do możliwości obsady personalnej. Siedziba CRZ będzie w Czeskim Cieszynie. KP w RC ogłasza w związku z tym OFERTĘ ZATRUDNIENIA dyrektora CRZ oraz menedżerów-specjalistów. Zainteresowane osoby proszone są o kontakt mailowy na: zyraki44@gmail.com, gdzie otrzymają potrzebne informacje.

Zygmunt Rakowski, pełnomocnik KP ds. Wizji 2035

Kongres Polaków w RC zatrudni w nowo tworzonym Centrum Rozwoju Zaolzia menedżerów-specjalistów w szeroko pojętej dziedzinie animacji kultury i oświaty. Jeden z wybranych menedżerów będzie równocześnie pełnił funkcję dyrektora CRZ. Zainteresowane osoby proszone są o zgłoszenie się po materiały informacyjne oraz określone wymagania pod adresem mailowym zyraki44@gmail.com najpóźniej do 20 grudnia 2019.

NASZ »GŁOS«

Witold Koźdoń
kozdon@glosludu.cz

W ubiegłym tygodniu w Bielsku-Białej została odsłonięta kompozycja rzeźbiarska przedstawiająca Pampaliniego, postać z popularnej kreskówki „Pampalini łowca zwierząt" stworzonej przez bielskie Studio Filmów Rysunkowych. Pomnik stanął nad rzeką Białą, nieopodal bielskiego ratusza i jest już trzecią kompozycją przedstawiającą bajkową postać w mieście pod Szyndzielnią.

Bielsko-Biała jest jednak miejscem wyjątkowym na mapie polskich pomników. Większość z nich nadal bowiem stawiana jest nad Wisłą „ku chwale" lub „ku pokrzepieniu serc" (osobny, zupełnie wyjątkowy przypadek stanowią pomniki papieskie, których nad Wisłą jest już ponoć ponad 700). Co drugi pomnik przypomina Polakom o wojnie i co irytuje lewicę – większość przedstawia mężczyzn, z reguły wojowników, władców albo geniuszy (swoją drogą w Bielsku-Białej bajkowe postaci też są rodzaju męskiego). Lewicowi działacze zwracają przy tym uwagę, że nawet gdy w końcu na polskim pomniku stanie kobieta, to jak warszawska Syrenka przedstawiana jest w sposób bojowy, w tym wypadku z mieczem i tarczą.

Charakterystyczne dla Polski jest za to co innego. Stawianiu najważniejszych narodowych pomników niemal zawsze towarzyszy bardzo ostra i burzliwa dyskusja. Dobrym przykładem była kłótnia o pomnik ofiar katastrofy smoleńskiej, trzeba jednak wiedzieć, że tego typu „debaty" mają znacznie dłuższą tradycję. Wszystko zaczęło się zaś około 1640 r., kiedy to król Władysław IV postanowił uhonorować swego ojca Władysława III Wazę posągiem postawionym na kolumnie przed zamkiem. Miał to być pierwszy świecki postument w nowej stolicy Polski, więc ostro zaprotestował nuncjusz papieski Mario Filonardi (przekonując, że człowiek nie może być wywyższony na kolumnie, a jedynie Jezus). Ale Władysław IV się nie ugiął, a za królem stanęła szlachta przeciwna ingerencji papiestwa w sprawy świeckie. Do tego światło dzienne ujrzały listy nuncjusza adresowane do kurii rzymskiej, w których nazywał Polaków „narodem pijaków", a Władysława IV – „obrońcą heretyków". W efekcie w 1643 r. Filonardi został wydalony z kraju, a kolumna Zygmunta III stoi do dziś. W tym kontekście warto odnotować, że 5 grudnia ogłoszono w Warszawie konkurs na projekt pomniku Bitwy Warszawskiej 1920 roku. Monument ma stanąć w przyszłym roku. Ciekawe więc, czego dowiemy się (o Polakach) przy tej okazji...

PRZEŻYJMY TO JESZCZE RAZ...

● **Czy św. Mikołaj poznaje się na tym zdjęciu? Czekamy na list w tej sprawie.** Fot. ARC

CYTAT NA DZIŚ

Ivan Bartoš,

szef partii Piraci, o pokłosiu audytu Komisji Europejskiej dotyczącej konfliktu interesów premiera RC, Andreja Babiša

●●●

Gra toczy się o setki milionów koron i reputację Republiki Czeskiej w świecie

DZIŚ...

10

grudnia 2019

Imieniny obchodzą: Julia, Menas
Wschód słońca: 7.30
Zachód słońca: 15.44
Do końca roku: 21 dni
(Nie)typowe święta: Dzień Odlewnika
Przysłowia: „Suchy grudzień stoi za to, że sucha będzie wiosna i suche lato"

JUTRO...

11

grudnia 2019

Imieniny obchodzą: Artur, Daniel, Waldemar
Wschód słońca: 7.31
Zachód słońca: 15.44
Do końca roku: 20 dni
(Nie)typowe święta: Międzynarodowy Dzień Terenów Górskich, Międzynarodowy Dzień Tanga
Przysłowia: „W zimie odkryte ucho, to w lecie sucho"

POJUTRZE...

12

grudnia 2019

Imieniny obchodzą: Adelajda, Aleksander, Dagmara
Wschód słońca: 7.32
Zachód słońca: 15.44
Do końca roku: 19 dni
(Nie)typowe święta: Dzień Guzika
Przysłowia: „Mroźny grudzień, wiele śniegu, życzy roczek będzie w biegu"

POGODA

wtorek

dzień: 0 do 4 C
noc: 2 do -2 C
wiatr: 1-3 m/s

środa

dzień: -2 do 2 C
noc: -1 do -4 C
wiatr: 2-3 m/s

czwartek

dzień: -3 do 1 C
noc: 0 do -3 C
wiatr: 1-3 m/s

Olga Tokarczuk: świat umiera

Świat jest zachwycony przemową Olgi Tokarczuk, wygłoszoną w Sztokholmie w sobotę, na kilka dni przed oficjalnym odebraniem Nagrody Nobla. – Coś jest ze światem nie tak. Świat umiera, a my nawet tego nie zauważamy – powiedziała w wykładzie „Czuły narrator" w Sali Giełdy Akademii Szwedzkiej.

● **Świat umiera – mówiła w stolicy Szwecji polska noblistka, Olga Tokarczuk.** Fot. ARC

Tomasz Wolff

Przemówienie Tokarczuk, autorki między innymi „Domu dziennego, domu nocnego", „Prawieku i innych czasów" czy „Ksiąg Jakubowych" przejdzie do historii. Dawno też głos Polaka nie zabrzmiał tak donośnie na całym świecie. Mieszkająca na Dolnym Śląsku pisarka mówiła nie tylko o literaturze, ale bardzo dużo o współczesnej kondycji świata i człowieka. Przywołała między innymi słowa Jana Amosa Komeńskiego, czeskiego pedagoga i filozofa.

– Jan Amos Komeński, wielki pedagog XVII wieku, ukuł termin „pansofia", w którym zawarł idee możliwej omniscjencji, wiedzy uniwersalnej, która pomieści w sobie wszelkie możliwe poznanie. Było to także i przede wszystkim marzenie o wiedzy dostępnej każdemu. Czyż dostęp do informacji o świecie nie zmieni niepiśmiennego chłopa w refleksyjną jednostkę świadomą siebie i świata? Czy wiedza na wyciągnięcie ręki nie sprawi, że ludzie staną się rozważni i mądrze pokierują swoim życiem? – pytała i odniosła się do Internetu, który zmienił totalnie świat i sprawił, że na nowo trzeba było zdefiniować wiele pojęć.

– Kiedy powstał Internet wydawało się, że idee te będą wreszcie mogły zrealizować się w sposób totalny. Wikipedia, którą podziwiam i wspieram, mogłaby wydać się Komeńskiemu, podobnie jak wielu myślicielom tego nurtu, spełnieniem marzeń ludzkości – oto tworzymy i otrzymujemy ogromny zasób wiedzy nieustannie uzupełnianej, odświeżanej i demokratycznie dostępnej, praktycznie z każdego miejsca na Ziemi – stwierdziła polska noblistka.

Do wątku Internetu w przemowie Tokarczuk odniósł się jeden z największych włoskich dzienników. – Internet to historia pełna hałasu i furii. Kryzys klimatyczny i kryzys polityczny nie pochodzą z niczego. Chciwość, brak szacunku dla przyrody, samolubstwo, brak wyobraźni, rywalizacja, nieodpowiedzialność zredukowały świat do przedmiotu, który można rozerwać na strzępy – cytował słowa noblistki portal internetowy „Corriere della Sera".

– Wykład Olgi Tokarczuk wygłoszony w sobotę w Sztokholmie prowokował do myślenia i był świetnie sformułowany. Pisarce udało się wyjaśnić, dlaczego literatura jest ważna w czasach cyfrowej kakofonii – napisał z kolei szwedzki dziennik „Svenska Dagbladet".

Znany muzyk Zbigniew Hołdys na swoim profilu na Facebooku zamieścił taki wpis: „Tutaj jest tekst wykładu noblowskiego Olgi Tokarczuk (podał link – przyp. red.). Drukujcie, rozdawajcie, czytajcie w kółko i do snu. I podawajcie link dalej. Jeśli możecie i uważacie, że to ma sens, oczywiście".

Olga Tokarczuk odbierze Nagrodę Nobla dziś.

DZIEJE SIĘ W REGIONIE

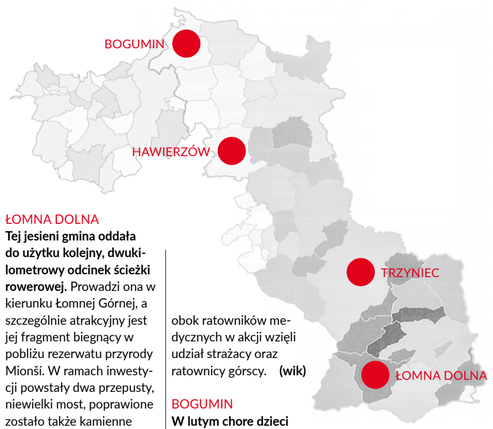

ŁOMNA DOLNA

Tej jesieni gmina oddała do użytku kolejny, dwukilometrowy odcinek ścieżki rowerowej. Prowadzi ona w kierunku Łomnej Górnej, a szczególnie atrakcyjny jest jej fragment biegnący w pobliżu rezerwatu przyrody Mionší. W ramach inwestycji powstały dwa przepusty, niewielki most, poprawione zostało także kamienne koryto rzeki Łomnej, które obecnie lepiej wpisuje się w krajobraz doliny. Zimą nowa trasa rowerowa może służyć również amatorom narciarstwa biegowego. **(wik)**

TRZYNIEC

Tragiczny wypadek, w którym zginął robotnik leśny, wydarzył się w środę rano na zboczu Ostrego. Krótko po rozpoczęciu pracy spadający, ścięty pień uderzył 29-letniego mężczyznę, który odniósł wiele obrażeń, zwłaszcza klatki piersiowej. Przybyli na miejsce ratownicy stwierdzili, że poszkodowany nie daje oznak życia. Próbowali przywrócić mężczyźnie funkcje życiowe, niestety bezskutecznie. W efekcie lekarze byli zmuszeni stwierdzić zgon. Do wypadku doszło na stromym zboczu, w trudno dostępnym terenie, dlatego obok ratowników medycznych w akcji wzięli udział strażacy oraz ratownicy górscy. **(wik)**

BOGUMIN

W lutym chore dzieci ponownie będą miały okazję oddychać czystym, beskidzkim powietrzem. Leczniczy pobyt w Metylowicach organizuje tamtejsze sanatorium we współpracy z miastem Bogumin. Rekrutacja już trwa. Turnus w sanatorium jest przeznaczony dla dzieci z rozpoznaną astmą, syndromem dermorespiracyjnym, częstymi infekcjami górnych dróg oddechowych, otyłością, skoliozą, zaburzeniami układu mięśniowo-szkieletowego. Dzieci będą ćwiczyć pod okiem fizjoterapeutów, odwiedzą basen, jacuzzi, grotę solną, saunę. W wolnym czasie wezmą także udział w wycieczkach przyrodniczych. **(wik)**

HAWIERZÓW

Na przełomie listopada i grudnia na obrzeżach miasta pojawiły się dziki, które podchodzą z pól i lasów w pobliże ludzkich siedzib. Z tego powodu gmina ostrzega mieszkańców, by na otwartej przestrzeni trzymali psy na smyczy i nie pozwalali zwierzętom zbytnio się oddalać, ponieważ w razie ewentualnego kontaktu dzik może zaatakować zarówno psa jak i jego właściciela. Urzędnicy przekonują przy tym, że znajdując się w nieznanym terenie warto trochę pohałasować. Zwierzęta boją się bowiem człowieka i jeśli mają taką możliwość, same szybko się oddalą. Jednocześnie Wydział Środowiska Urzędu Miejskiego negocjuje z jednym z kół łowieckich możliwości rozwiązania zaistniałej sytuacji. **(wik)**

Quiz nie dla kapuścianych głów

● **Zwycięska drużyna „Dayta".** Fot. BEATA SCHÖNWALD

„Gródecka główka" na pierwszy rzut oka może się kojarzyć z popularnym gródeckim „tłoczyniym kapusty" i kapuścianą głową. Nic bardziej mylnego, chodzi bowiem o nazwę nowej imprezy będącej jednocześnie sprawdzianem wiedzy i znakomitą zabawą. W sobotę w Domu PZKO w Gródku odbyła się jej premierowa edycja.

– Pierwotnie chodziło nam o to, żeby znaleźć sposób na przyciągnięcie do naszego Koła młodych, którzy w ostatnich kilku latach opuścili mury podstawówki. To z myślą o nich postanowiliśmy zorganizować ten kluboturniej – powiedział „Głosowi" prezes gródeckiego MK PZKO, Stanisław Wolny. Chociaż młodzież ze szkół średnich nie połknęła haczyka, pozajmowane były niemal wszystkie stoliki. Przyszli natomiast ich nieco starsi koledzy, a także średnie pokolenie. W sumie o trzy główne nagrody oraz sześć nagród-jokerów walczyło dziesięć 3-6-osobowych drużyn.

– Nasz quiz składa się z sześciu kategorii. Każda liczy dziesięć pytań oraz jedno pytanie-jokera. Po przeprowadzeniu każdej serii pytań ogłaszamy przerwę, a po niej podajemy poprawne odpowiedzi. Wtedy wręczamy też nagrodę za poprawne odgadnięcie jokera – wyjaśniła prowadząca, Magdalena Ćmiel. Aby zostać zwycięzcą konkursu, trzeba było grać do końca oraz posiadać wiedzę z wielu dziedzin. Pytania dotyczyły m.in. naszego regionu, Polski, trzeba było rozpoznać dźwięki z życia codziennego i muzyki filmowej czy znane osobistości na podstawie fragmentów ich zdjęć. – W każdej kategorii było coś łatwiejszego i coś trudniejszego – przyznał Czesław Paszek, jedyny męski reprezentant rodzinnej drużyny „Buły", której członkowie wywodzili się aż z trzech miejscowości – Bystrzycy, Gródka i Trzyńca. To, co dla jednych mogło wydawać się proste, dla innych stanowiło problem. – Dla nas najprostsza była muzyka filmowa i osobistości, natomiast musimy przyznać, że dosyć trudne były pytania nt. wiedzy o Polsce i zaraz na początku – owoce egzotyczne – zdradziła Renata Polok, członkini drużyny „Miagdały". Do quizu zaprosiła kolegów z Klubu Młodych w Bystrzycy, jak bowiem przyznała, chociaż mieszka w Gródku, bardziej udziela się w tamtejszym Kole. – Jeżeli będzie druga edycja, to na pewno będziemy brać w niej udział, bo to naprawdę świetny pomysł – zachwalała.

– Inspiracją do zorganizowania „Gródeckiej główki" był dla nas kluboturniej w Trzyńcu. Wiemy, że obecnie to popularna forma zabawy i niektóre restauracje organizują podobne quizy nawet na zasadach komercyjnych – stwierdziły organizatorek sobotniego konkursu, Magdalena Ćmiel i Agata Adamik.

W pierwszej edycji „Gródeckiej główki" najlepiej wypadła drużyna „Dayta" wiceprezesa Miejscowego Koła, Tomasza Pilcha (zdobyła 46 na 66 możliwych punktów). Drugie były bystrzyckie „Miagdały" z 43 poprawnymi odpowiedziami, a trzecie gródeckie „Patałachy" z 40 punktami. Nagrodami dla zwycięzców były bony podarunkowe do okolicznych restauracji lub cukierni. **(sch)**

Labudek zamiast Kaderki

Nowym dyrektorem Polskiej Szkoły Podstawowej i Przedszkola w Hawierzowie-Błędowicach będzie Tomasz Labudek. Posadę obejmie 1lutego. Labudek skończył fizykę i biologię na Wydziale Pedagogicznym Uniwersytetu Ostrawskiego. Uczy fizyki w Polskim Gimnazjum im. J. Słowackiego w Czeskim Cieszynie. Mieszka w Hawierzowie, jest absolwentem błędowickiej podstawówki. – Obecnie znam placówkę z perspektywy rodzica, moja starsza córka uczęszcza do błędowickiego przedszkola – powiedział „Głosowi" przyszły dyrektor.

Marek Bystroń, przewodniczący Rady Szkoły, potwierdził wybór Labudka na dyrektora. – Byłem członkiem komisji konkursowej. Wybór Labudka zatwierdził już także zarząd miasta – powiedział „Głosowi" Bystroń. Dodał, że w konkursie startowało sześciu kandydatów, zarówno z polskiego, jak i czeskiego środowiska.

Władze miasta Hawierzowa ogłosiły konkurs na dyrektora polskiej szkoły po rezygnacji jej długoletniego szefa, Romana Kaderki. **(dc)**

W OBIEKTYWIE...

● **To już tradycja, że do dzieci z Mistrzowic przychodzi święty Mikołaj. Tradycyjnego „Mikołaja" organizuje Miejscowe Koło PZKO. Od lat wspiera je czeskocieszyński ratusz.** Fot. ARC

W SKRÓCIE...

Opłatek w Ambasadzie

Doroczne spotkanie wigilijne odbyło się 4 grudnia w Ambasadzie RP w Pradze. W wydarzeniu, które otworzyła ambasador RP Barbara Ćwioro, wziął udział tradycyjnie arcybiskup Pragi i prymas Czech, kardynał Dominik Duka. Zaproszenie przyjęli również liczni goście: duchowni, przedstawiciele instytucji polskich i czeskich, Polacy zamieszkali w Republice Czeskiej, przedstawiciele polskiego biznesu oraz wierni i przyjaciele polskiej parafii w stolicy RC. Wszyscy oni wysłuchali koncertu tradycyjnych polskich i czeskich kolęd w wykonaniu chóru Klubu Polskiego w Pradze. Zgodnie z polską tradycją uczestnicy spotkania podzielili się również opłatkiem oraz degustowali polskie potrawy wigilijne. **(wik)**

●●●

Drogowy »suwak«

Jeździcie samochodami do Polski? Pamiętajcie, że 6 grudnia nad Wisłą weszły w życie dwa nowe przepisy prawa o ruchu drogowym. Dotyczą one „korytarza życia" oraz jazdy na tzw. na suwak. Obowiązek tworzenia tzw. korytarza życia dotyczy kierowców poruszających się drogami o co najmniej dwóch pasach ruchu w jednym kierunku. W sytuacji wymagającej utworzenia „korytarza życia" kierowcy powinni umożliwić swobodny przejazd pojazdom służb ratowniczych poprzez odpowiednie usytuowanie. Z kolei przepisy dotyczące jazdy „na suwak" precyzują sposób zachowania kierowców w przypadku wystąpienia zatoru na drodze. Mówią one, że gdy nie ma możliwości kontynuacji jazdy pasem ruchu z powodu pojawienia się przeszkody lub jego zanikania, kierowcy poruszający się tym pasem ruchu nie mają (jak dotychczas) obowiązku ustępowania pierwszeństwa pojazdom jadącym pasem mającym kontynuację. W takiej sytuacji kierujący pojazdami poruszającymi się pasem ruchu mającym kontynuację są zobowiązani bezpośrednio przed miejscem wystąpienia przeszkody do umożliwienia innym kierowcom zmiany pasa ruchu na pas, na którym istnieje możliwość kontynuacji jazdy. **(wik)**

●●●

O bezpieczeństwie

Policjanci z Cieszyna spotkali się w ubiegłym tygodniu z uczniami polskiej podstawówki w Czeskim Cieszynie. Rozmawiali z młodzieżą o bezpieczeństwie na drodze oraz zagrożeniach, jakie niosą dopalacze i narkotyki. Cieszyńscy mundurowi odwiedzili podstawówkę w ramach współpracy z czeską policją. Zwracano między innymi uwagę na coraz bardziej powszedni problem posługiwania się smartfonami podczas przechodzenia przez jezdnię czy jazdy rowerem, motorowerem i samochodem. **(wik)**

Pieśni »utkane« piórem

14 grudnia minie 200. rocznica urodzin tkacza i poety, Adama Sikory z Jabłonkowa. W niedzielę Miejscowe Koło PZKO w Jabłonkowie przygotowało z tej okazji spotkanie rocznicowe. Jego główną treścią była twórczość autora popularnych kantyczek, które w okresie świątecznym po dziś dzień brzmią w beskidzkich domach.

Beata Schönwald

Co roku, siadając przy wigilijnym stole, rozpoczynamy od śpiewania kolęd o Bożym Narodzeniu naszego prapradziadka. Również przy innych okazjach śpiewamy jego pieśni albo słuchamy nagrań jego wnuków i wnuczek, którzy byli z nim w bliższym kontakcie niż my dzisiaj – powiedziała „Głosowi" praprawnuczka Adama Sikory, Brigita Seifert. Święta, podobnie jak każdy weekend, spędza w domu rodzinnym pod nr 135. Tam mieszka jej matka Anna, prawnuczka poety, z mężem, tam żył i tworzył Adam Sikora. Jak podkreślił w niedzielę prezes MK PZKO w Jabłonkowie, Jan Ryłko, fakt ten upamiętnia tablica na ścianie ufundowana przez miejscowych PZKO-wców.

Zdjęcia: NORBERT DĄBKOWSKI

Pisał już w wieku 12 lat

Adam Sikora ma w Jabłonkowie nie tylko tablicę. Jego imię nosi też Izba Regionalna w Domu PZKO. Została założona w 1997 roku. Co dziś możemy powiedzieć o Adamie Sikorze? Urodził się przed dwustu laty, 14 grudnia, i, co ciekawe, również 14 grudnia, tyle że w 1871 roku, zmarł. Po ojcu został tkaczem, po ojcu odziedziczył też gospodarstwo. – Był człowiekiem wszechstronnie uzdolnionym. Oprócz opanowania warsztatu tkackiego, z którego wychodziły przepiękne płótna dające początek „ćwilichowym" koszulom, już od młodego wieku tworzył, pisząc wiersze, piosenki, pieśni nabożne i świeckie. Najbardziej znane i najbardziej rozpowszechnione wśród jabłonkowian są kantyczki – oryginalny zbiór kolęd, pastorałek i jasełek – przybliżył Jan Ryłko podczas uroczystości poświęconej poecie. Jak zaznaczył, Adam Sikora, mając 12 lat, pod wpływem powstania listopadowego z lat 1830-31 napisał swój pierwszy wiersz „Do ułanów". Inne wydarzenie, konkretnie epidemia cholery, która wybuchła w Jabłonkowie w 1836 roku i którą zatrzymały dopiero modlitwy pobożnych jabłonkowian przy krzyżu na Sałajce, zainspirowało go z kolei do napisania „Nabożnych pieśni o krzyżu świętym w Górnej Łomnej niedaleko miasteczka Jabłonkowa". Drukiem ukazały się one jednak dopiero na początku lat 60. wraz z „Kolędą pastuszków". Później, dzięki synowi Ludwikowi, który zaangażował się w wydawanie dzieł swojego ojca, opublikowano również inne jego utwory. Część z nich razem z oryginalnymi notatkami o tkactwie została zawarta w publikacji pt. „Adam Sikora poeta, tkacz z Jabłonkowa". Jako reprint jego wybranych dzieł i utworów wydało ją w związku z 200. rocznicą urodzin twórcy, MK PZKO w Jabłonkowie pod redakcją Stanisława Gawlika. W niedzielę wszyscy uczestnicy spotkania otrzymali po jednym jej egzemplarzu w prezencie.

Najpopularniejsze są kantyczki

Spośród dzieł Adama Sikory największą popularnością cieszą się kantyczki. W regionie jabłonkowskim, a dzięki kapelom i zespołom folklorystycznym również poza nim, są wykonywane do dziś. – Kiedy grywaliśmy kantyczki Adama Sikory, nigdy nie było czasu, więc zawsze je skracaliśmy. Tym razem powiedzieliśmy więc sobie, że zagramy tylko jedną, ale za to całą – zapowiedzieli członkowie kapeli „Nowina", działającej przy jabłonkowskim MK PZKO. Dzięki temu, że tekst 27-zwrotkowego utworu o tym, jak Józef przyszedł zapisać się do Betlejem i jak poszukiwał miejsca dla Maryi i Dzieciątka, został skopiowany również dla publiczności, razem z „Nowiną" śpiewała cała sala.

Twórczość Adama Sikory obecna była również w repertuarze zaprezentowanym przez zespół dziecięcy „Rozmarynek", działający pod kierownictwem Krystyny Mruzek oraz Chór Męski „Gorol" MK PZKO w Jabłonkowie pod dyrekcją prof. Alojzego Suchanka. Utwór z „Pieśni Pasterskich o Narodzeniu Pańskim" pn. „Na Wigilię Bożego Narodzenia" recytował aktor, Karol Suszka, a z kolei „Jasełka" Sikory wystawili uczniowie miejscowej Polskiej Szkoły Podstawowej im. Henryka Sienkiewicza. – Chociaż grywamy w szkole „Jasełka", po raz pierwszy wystawialiśmy te napisane przez Adama Sikorę – przyznała dyrektor, Urszula Czudek. – Z tekstem Adama Sikory bardzo dobrze nam się pracowało. Dzieci były bardzo chętne, świetnie się tym testem bawiły i naprawdę chciały grać – przekonywała reżyser, Renata Staszowska. Ich zapał przełożył się na bardzo udane przedstawienie, które zakończono wspólną kolędą „Dzisiaj w Betlejem" z akompaniamentem „Nowiny".

Na pewno w niebie się cieszy

W czasie niedzielnego spotkania w Domu PZKO można było nie tylko usłyszeć to, co najlepsze i najbardziej popularne w dorobku jabłonkowskiego tkacza i poety, ale także przyjrzeć się dokumentom z jego życia i twórczości. Pozwoliła na to wystawa, którą w związku z 200. rocznicą urodzin Adama Sikory przygotował historyk Marian Steffek z Ośrodka Dokumentacyjnego Kongresu Polaków w Czeskim Cieszynie przy współpracy z Archiwum PZKO, Sekcją Historii Regionu i MK PZKO w Jabłonkowie. – Aż do świąt Bożego Narodzenia będzie ona gościć w polskiej szkole w Jabłonkowie, następnie zostanie przeniesiona do siedziby Kongresu Polaków – poinformował jej autor.

– Dziękuję wszystkim organizatorom i wykonawcom programu, którzy przepięknie przybliżyli twórczość mojego prapradziadka Adama Sikory. Na pewno się w niebie cieszy, że jego utwory wciąż są żywe i że młodzi ludzie tak chętnie śpiewają jego pieśni – podsumowała praprawnuczka, Brigita Seifert. ◢

Trzy powody do muzycznego świętowania

Podobno ci, którzy kochają muzykę, nigdy nie czują się samotni. To powiedzenie staje się tym bardziej prawdziwe, gdy na scenie zbierze się cała grupa muzyków, a na widowni siedzą wierni słuchacze – tymi słowami konferansjerka i solistka, Krystyna Pękała, rozpoczęła sobotni koncert, podczas którego świętowano aż trzy muzyczne jubileusze.

Odznaczeni...
Obchody rocznicowe były dobrą okazją do przekazania odznaczeń zasłużonym chórzystom i działaczom. Wręczono odznaczenia PTA „Ars Musica", Polskiego Związku Chórów i Orkiestr oraz Unii Chórów Czeskich. Dwoma najwyższymi odznaczeniami Zarządu Głównego PZChiO oraz Zarządu Głównego UChC zostali uhonorowani Leszek Kalina i prof. Alojzy Suchanek. Prócz tego PTA „Ars Musica" przyznała profesorowi jako pierwszemu w historii tej organizacji członkostwo honorowe.

Beata Schönwald

W Teatrze Cieszyńskim w Czeskim Cieszynie świętowano tego wieczoru 20-lecie Polskiego Towarzystwa Artystycznego „Ars Musica", 20-lecie chóru mieszanego „Canticum Novum" oraz 30-lecie kapeli gorolskiej „Zorómbek". Krystyna Pękała przypomniała, że odkąd Polskie Towarzystwo Artystyczne „Ars Musica" rozpoczęło działalność na rzecz rozpowszechniania polskiej kultury na Zaolziu, dało życie wielu zespołom muzycznym, ludowym, a nawet teatralnym oraz umożliwiło promowanie naszej kultury za granicą. Świadectwem skuteczności tego działania był sobotni koncert dwóch jego zespołów – „Canticum Novum" oraz „Zorómbka".

Ten pierwszy powitał słuchaczy kilkoma pozycjami ze swojego repertuaru muzyki poważnej i sakralnej. Zabrzmiały m.in. „Cantus gloriosus" Józefa Świdra, „Ojcze nasz" Stanisława Moniuszki czy „Parce Domine" z oratorium „Znalezienie Świętego Krzyża" Feliksa Nowowiejskiego, które miało premierę w podziemiach miasta podczas powstania warszawskiego. Chór śpiewał pod batutą swojego założyciela i dyrygenta, Leszka Kaliny, po polsku, czesku i po łacinie.

Zgoła inny charakter miał występ 30-letniego „Zorómbka". Chociaż stażem najstarszy z grona jubilatów, nie zdążył się zestarzeć, wychowując kolejne pokolenia uczniów Polskiego Gimnazjum w Czeskim Cieszynie. Na sobotnim koncercie wystąpił w 13-osobowym składzie. Rozpoczął od „Ody do radości" w gorolskim opracowaniu, następnie zagrał hity z naszego regionu oraz z Żywiecczyzny, by wreszcie pożegnać się pastorałkami i znaną na całym świecie kolędą „Cicha noc" ze słowami przetłumaczonymi na gorolską gwarę przez kierownika kapeli, Leszka Kalinę.

Trzecia część sobotniego wieczoru ponownie należała do „Canticum Novum". Tym razem wystąpił on jednak z rozrywkowym repertuarem, co podkreślał również ubiór chórzystów – panie do czarnych sukni założyły różowe dodatki, a panowie zdjęli marynarki. Koncert zakończyły trzy pieśni o tematyce biblijnej, zaś na dokładkę zabrzmiała łacińska kolęda „Adeste fideles", którą zaśpiewali razem wszyscy wykonawcy jubileuszowego programu.

Sobotnią uroczystość zakończyły oklaski, kwiaty i podziękowania.

– Pan jest uparty, ale tylko uparci ludzie osiągają cele. Dziękuję za miłość do muzyki, którą się pan tutaj dzieli i obdarowuje nią tych wszystkich młodych ludzi. To był wspaniały wieczór, jeden z piękniejszych, które tutaj przeżyłam – przekonywała konsul generalna RP w Ostrawie, Izabela Wołłejko-Chwastowicz.

– Według Ludwika Jerzego Kerna, muzyka jest niebem z nutami zamiast gwiazd. Mamy nadzieję, że takie niebo na ziemi nigdy nas nie opuści – wyraziła nadzieję wszystkich grających i śpiewających jubilatów, Krystyna Pękała. ◢

● „Canticum Novum" w rozrywkowym repertuarze.

● Kapela gorolsko „Zorómbek" się nie starzeje. Zdjęcia: BEATA SCHÖNWALD

Medycy słuchali wierszy

W poetyckim, ale też mikołajkowym nastroju spotkali się w piątek w siedzibie Konsulatu Generalnego RP w Ostrawie członkowie Polskiego Towarzystwa Medycznego w RC. W ten sposób nawiązano do tradycji spotkań, które dawniej odbywały się tutaj z udziałem zaolziańskich lekarzy. – Zwykle poruszamy tematy specjalistyczne, które nurtują nasze środowisko. Choć z drugiej strony muszę przyznać, że przy wierszach nie spotykamy się po raz pierwszy – powiedział „Głosowi" prezes PTM, Józef Słowik. Dodał, że impulsem do sięgnięcia po twórczość działającej w swoim czasie na Zaolziu Grupy Literackiej'63 był nowy tomik wierszy jej długoletniego prezesa, Piotra Horzyka. – Piotr nie chciał ich jednak sam recytować, dlatego zwróciłem się o pomoc do gimnazjum – przyznał Słowik.

Polonista oraz kierownik kółka alternatywnych form teatralnych SZKAPA w Polskim Gimnazjum im. J. Słowackiego w Czeskim Cieszynie, Władysław Kubień, rozdał zbiory wierszy Horzyka i nieżyjących już dziś jego kolegów po piórze wśród swoich podopiecznych. Na efekty nie trzeba było długo czekać. Adela Gajdzica, Dawid Lipowski, Dominik Oborny i Rafał Kantor znaleźli w nich utwory, z którymi zarówno jako odbiorcy, jak i recytatorzy czuli się dobrze. – Trochę je posegregowaliśmy, trochę skróciliśmy i powstał nam, myślę, całkiem ciekawy montaż w stylu kawiarenki literackiej – powiedział Kubień. Poza wierszami Horzyka zabrzmiała więc również poezja Gabriela Palowskiego czy Janusza Gaudyna, notabene również lekarza.

● Gimnazjaliści recytowali wiersze poetów Grupy Literackiej'63.
Fot. BEATA SCHÖNWALD

Zanim jednak oddano głos gimnazjalistom, Piotr Horzyk przypomniał po krótce historię Grupy Literackiej. Powstała ona w 1963 roku w Trzyńcu i tam też odbywały się jej spotkania. Organizowała konkursy literackie dla dorosłych i młodzieży, prowadziła działalność wydawniczą. – W latach 60., 70., a nawet jeszcze 80. ub. wieku skupiała ponad 40 poetów i pisarzy z Zaolzia. Nie ma już wśród nas jej założycieli, takich poetów, jak Przeczek, Palowski, Sikora, Sajdok, Gaudyn. Pozostał jednak ich ciekawy dorobek – wiersze, fraszki, aforyzmy – podkreślił.

Zaolziańskie Polskie Towarzystwo Medyczne zaprosiło do konsulatu również przedstawicieli zaprzyjaźnionej organizacji z Polski, Regionalnego Towarzystwa Oświaty Zdrowotnej w Rybniku wraz z 5-osobową reprezentacją dziecięcego zespołu folklorystycznego „Przygoda". Dziewczęta przy akompaniamencie fortepianowym zaśpiewały wiązankę pieśni śląskich, rybnickich i cieszyńskich.

– Mamy teraz Adwent i cieszę się, że udało nam się zatrzymać na chwilę – wysłuchać pięknych wierszy i pięknych pieśni – podsumowała konsul generalna RP w Ostrawie, Izabella Wołłejko-Chwastowicz, zapraszając na tradycyjny bigos i grzybową. **(sch)**

FUNDUSZ ROZWOJU ZAOLZIA

233

wniosków na łączną kwotę 9 milionów 527 tysięcy koron złożono do Funduszu Rozwoju Zaolzia w latach 2017-2018 oraz trzech kwartałach roku 2019. W wyniku posiedzeń Komisji Grantowej przyjęto 175 wniosków o dofinansowanie w łącznej kwocie 5,8 mln koron, z czego 58 wniosków nie uzyskało dofinansowania (42 odrzucone, 16 do poprawy) w łącznej kwocie 3,6 mln. **Poza tym w omawianym okresie Rada Kongresu Polaków przyjęła 31 projektów sterowanych w łącznej sumie 2 mln 869 tysięcy koron.**

Wnioski projektowe do Funduszu Rozwoju Zaolzia zgłoszone w kancelarii Kongresu Polaków w RC do 31 stycznia 2020 będą oceniane na Komisji Grantowej w marcu. 8 stycznia w Centrum Coworkingowym (nad klubem „Dziupla") o godz. 17.00 jest planowane również kolejne spotkanie, którego celem będzie konsultacja projektów. Organizatorzy proszą o potwierdzenie udziału najpóźniej do 3 stycznia pod adresem interentowym: smp@centrum.cz.

Śladami Stanisława Hadyny

Uczniowie klas 8.-9. polskiej podstawówki w Bystrzycy realizowali od września do listopada projekt „Śladami Stanisława Hadyny". W tym roku przypada setna rocznica urodzin profesora. Celem projektu było przybliżenie postaci patrona szkoły, odwiedzenie miejsc związanych z jego życiem i twórczością artystyczno-literacką. Działania projektowe rozpoczęły się na lekcjach języka polskiego, kiedy to uczniowie zapoznali się z biografią oraz fragmentami utworów literackich Hadyny. W środę 25 września uczestnicy projektu wybrali się na pieszą wycieczkę po najbliższej okolicy Bystrzycy i odwiedzili dwa ważne miejsca: dom rodzinny Hadyny w Karpętnej oraz kościół ewangelicki w Bystrzycy, gdzie pan profesor został ochrzczony. W czwartek 26 września rozpoczął się kolejny etap naszego projektu. Tym razem uczniowie wyruszyli na wycieczkę autokarem. Najpierw odwiedzili na cmentarzu Na Groniczku w Wiśle grób patrona szkoły, następnie udali się do Krakowa. Tam zobaczyli dzielnicę żydowską Kazimierz i poznali ciekawą, a zarazem tragiczną historię krakowskich Żydów. Pod wieczór zwiedzili tajemnicze podziemia Rynku Głównego. W piątek 27 września kontynuowali zwiedzanie dawnej stolicy Polski; zobaczyli Wzgórze Wawelskie z katedrą, Sukiennice, Rynek Główny, Barbakan, Bramę Floriańską, dom Jana Długosza i Jana Matejki oraz bazylikę Mariacką. Wycieczkę zakończyli przy dwóch miejscach związanych ze Stanisławem Hadyną: zobaczyli jego miejsce pracy – Teatr im. Juliusza Słowackiego i krakowskie mieszkanie profesora na placu Matejki, gdzie stoi również pomnik Grunwaldzki. Pełni wrażeń wrócili do domu.

Na tym jednak projekt się nie zakończył. Po podsumowaniu działań projektowych odbyły się trzy konkursy: plastyczny – „Okładka do książki Stanisława Hadyny", wiedzy – „Śladami Stanisława Hadyny" i fotograficzny – „Zabytki Krakowa".

Najlepsze prace w poszczególnych kategoriach nagrodzono wartościowymi książkami. Projekt został współfinansowany przez Fundusz Rozwoju Zaolzia, Koło Macierzy Szkolnej w Bystrzycy i Urząd Gminny w Bystrzycy.

Polska podstawówka w Bystrzycy

●●●

W polskiej stolicy

28 listopada uczniowie klas dziewiątych czeskocieszyńskiej podstawówki wyjechali na trzydniową wycieczkę edukacyjną do Warszawy. Razem z nami do stolicy Polski wybrali się dyrektor szkoły Marek Grycz, nauczyciel historii Michał Szczotka oraz nasze panie wychowawczynie: Małgorzata Piasecka i Janina Dorda. W pierwszym dniu wycieczki zwiedziliśmy trzy muzea. Najpierw weszliśmy do Muzeum Narodowego, gdzie podziwialiśmy słynny obraz Jana Matejki „Bitwa pod Grunwaldem". Następnie przeszliśmy do położonego tuż obok Muzeum Wojska Polskiego, gdzie obejrzeliśmy bardzo ciekawe militaria, słuchając równocześnie interesującego wykładu naszego historyka, pana Szczotki. Wieczorem udaliśmy się do Muzeum Powstania Warszawskiego, gdzie dowiedzieliśmy się wielu nowych i ciekawych informacji na temat tego ważnego dla Polaków wydarzenia historycznego z czasów II wojny światowej, podziwialiśmy ciekawe ekspozycje, obejrzeliśmy wzruszający film „Miasto ruin".

Następnego dnia zaplanowane było zwiedzanie historycznego centrum Warszawy. Pana przewodnika słuchaliśmy uważnie. Dowiedzieliśmy się, że w zasadzie chodzimy po kopii miasta, które zostało całkowicie zniszczone w czasie II wojny światowej. Oprowadzono nas po Starówce, podziwialiśmy Zamek Królewski z Kolumną Zygmunta, dotarliśmy pod monumentalny pomnik Powstania Warszawskiego, a na zakończenie tego spaceru pod pomnik Małego Powstańca, który został poświęcony najmłodszym uczestnikom tego niepodległościowego zrywu. Po południu pogoda nam sprzyjała, wyjrzało słońce, a my udaliśmy się na romantyczny spacer z przewodnikiem do Łazienek Królewskich, letniej siedziby króla Stanisława Augusta Poniatowskiego. Weszliśmy do malowniczo położonego Pałacu na Wodzie, obejrzeliśmy Teatr na Wyspie, zrobiliśmy pamiątkowe zdjęcie pod pomnikiem Chopina. Wieczorem wybraliśmy się na musical w Teatrze Rampa. Wyszliśmy z niego pełni wrażeń, z poczuciem, że warto jednak chodzić do teatru. W ostatnim dniu zobaczyliśmy Pałac Kultury i Nauki oraz mieliśmy okazję zrobić świąteczne zakupy w Złotych Tarasach. Wycieczka była bardzo udana i na długo pozostanie w naszych sercach.

Wielkie podziękowania należą się Konsulatowi Generalnemu w RC oraz Funduszowi Rozwoju Zaolzia za wsparcie finansowe wycieczki, które umożliwiło realizację tak bogatego programu. Dziękujemy również naszemu panu dyrektorowi Markowi Gryczowi za organizację wyjazdu oraz naszym opiekunom, szczególnie panu Michałowi Szczotce za mistrzowskie wykłady o polskiej historii.

Alicja Halama z kl. IXA oraz Natalia Pustowka z kl. IXB z PSP w Cz. Cieszynie

● Obraz „Bitwa pod Grunwaldem" Jana Matejki na wszystkich zrobił ogromne wrażenie.

● Przed Teatrem im. Juliusza Słowackiego, w którym pracował profesor Stanisław Hadyna. Zdjęcia: ARC

Pisarka spotkała się z młodzieżą

Problemy młodzieży i zjawiska patologiczne nie są jej obce. Zna je dzięki projektom, jakie prowadziła w ramach Świetlicy Krytyki Politycznej w Cieszynie. W czwartek pisarka Anna Cieplak dyskutowała z gimnazjalistami w Czeskim Cieszynie. O młodzieży, literackich inspiracjach, swoich książkach.

– Interesuje mnie to, jak wy postrzegacie rzeczywistość? Jaką czytacie literaturę? Jak uważacie – jakie motywacje mają ludzie, żeby napisać książkę? – pytała słuchaczy. W audytorium zasiedli uczniowie drugich klas Polskiego Gimnazjum im. J. Słowackiego oraz uczestnicy konkursu „Tu się czyta!", zorganizowanego dla szkół średnich przez Stowarzyszenie Przyjaciół Polskiej Książki i Bibliotekę Miejską w Czeskim Cieszynie. Powieść Cieplak „Ma być czysto" była jedną z pozycji konkursowych. Wyniki zostaną ogłoszone w przyszłym tygodniu, natomiast laureatka pierwszej nagrody, Anna Adamczyk, przyjęła już gratulacje od autorki.

Anna Cieplak zna dobrze nasz region. Aktualnie mieszka w Dąbrowie Górniczej, lecz studiowała i mieszkała przez dziewięć lat w Cieszynie. Cieszyn – a także Czeski Cieszyn – pojawiają się zresztą w jej najnowszej powieści „Lekki bagaż".

Młodzież, jej specyficzny język, media społecznościowe i zmiany zachodzące w społeczeństwie nie tylko pod ich wpływem – te tematy znajdziemy w powieściach Cieplak „Ma być czysto" oraz „Lata powyżej zera". Na spotkaniu w gimnazjum autorka zwróciła uwagę głównie na wątki pojawiające się w jej pierwszej powieści. Pytała uczestników spotkania o problemy, jakie sami przeżywają, ale też o te, które dostrzegają u swoich rówieśników. Wymieniane były m.in. trudności z samoakceptacją i samooceną. Pojawiają się one także w prozie Cieplak. – Takie problemy może mieć także młodzież z rodzin, gdzie wydaje się, że jest idealnie, gdzie rodzice wożą dzieci z jednych zajęć na drugie i mają wysokie oczekiwania – zauważyła autorka.

Cieplak jest laureatką nagród literackich. Na motywach powieści „Ma być czysto" powstaje film pt. „Komers", który będzie miał premierę w przyszłym roku. W wydanej w tym roku powieści „Lekki bagaż" przygląda się przez lupę prowincji, nieudolności lokalnych samorządów, powiązanym z nimi mediom, a także sytuacji sektora non profit. **(dc)**

● Anna Cieplak spotkała się z gimnazjalistami i uczestnikami konkursu „Tu się czyta". Fot. DANUTA CHLUP

POLSKI BIZNES (55)

W tej firmie mówi się »po naszymu«

Rodzimą gwarę cieszyńską można pielęgnować w najróżniejszy sposób. Michał Vybraněc z Czeskiego Cieszyna postawił na koszulki promujące mowę „po naszymu". Oferuje także świąteczną wersję produktu. W tym tygodniu uruchomił sklep internetowy.

– Interesuję się naszą gwarą i folklorem, chociaż nie jestem członkiem żadnego zespołu. Z niektórymi, w których tańczą moi przyjaciele, jestem blisko związany – na przykład z „Bystrzycą" i „Błędowicami". Wpływ na moje zainteresowania ma też bez wątpienia fakt, że moim wujkiem jest znany na Zaolziu folklorysta, prof. Daniel Kadłubiec. Zamiłowanie do folkloru oraz patriotyzm wyniosłem z domu – zdradza młody przedsiębiorca, który studiuje marketing we Wrocławiu.

Jedną z jego pasji jest fotografia (realizował na przykład kalendarz zespołu „Bystrzyca" z okazji jego jubileuszu), dlatego najpierw wpadł na pomysł, aby produkować koszulki z fotografiami znanych miejsc na Zaolziu.

– Zrobiłem jakieś próby, ale efekt nie bardzo mi się podobał. Wtedy pomyślałem o grafice – przyznaje.

Przygotowanie projektu graficznego zajęło studentowi pół roku. Centralnym elementem są beskidzkie szczyty oraz napis obrazujący dialog Zaolziaka z cudzoziemcem. Na pytanie „What language do you speak?" („Jakim językiem mówisz?"), Zaolziak odpowiada z dumą: „Po naszymu". Pod tym jest dopisek „od 15. wieku". – Wiedziałem, że nasza gwara już długo funkcjonuje, ale nie wiedziałem, od kiedy. Spytałem o to prof. Kadłubca. Powiedział mi, że z pewnością możemy stwierdzić, że była ona używana od XV wieku – tłumaczy pan Michał.

Kiedy projekt graficzny był gotowy, Vybraněc szukał dostawcy koszulek dobrej jakości (znalazł takiego w Polsce) oraz odpowiedniej drukarni (wybrał firmę z Hawierzowa). W 2016 roku zlecił produkcję pierwszej setki koszulek. I zaczął je promować w Internecie. Założył na Facebooku stronę „Mówiym po naszymu" i zaprosił na nią swoich znajomych. Sprzedaż ruszyła, a zadowoleni klienci zaczęli polecać koszulki swoim znajomym. Sprzedawane są także w centrach informacji w Bystrzycy i w Jabłonkowie. Są dwie wersje: biała koszulka z czarnym napisem i czarna z białym.

W tym tygodniu Michał Vybraněc uruchomił sklep internetowy. Ma on jedyną wersję językową – „po naszymu" (tak samo jak fanpage na Facebooku). Tylko dokumenty wymagane przez prawo, takie jak ogólne warunki handlowe, napisane są po czesku. Klient korzystający ze sklepu pewnie uśmiechnie się, klikając na „Do chałupy" („Home") albo na przycisk „Kiela bydym płacić". Przedsiębiorca jest przekonany, że lokalni patrioci docenią taką konsekwencję, choć zdaje sobie sprawę, że w jakimś minimalnym stopniu może to ograniczyć liczbę potencjalnych klientów.

– Zdarza się, że ludzie, którzy zamawiają koszulki, piszą do mnie po czesku. Ale ja zawsze odpowiadam „po naszymu". I zawsze się dogadamy – przekonuje.

W zeszłym roku przed Bożym Narodzeniem Vybraněc wprowadził na rynek kolejne autorskie koszulki – z motywem świątecznym i napisem „Wesołych Świónt". Dołącza do nich gwarowe powinszowania z książki Daniela Kadłubca „Płyniesz, Olzo". Także w tym roku są w sprzedaży. – Zachęcam do kupienia takiej koszulki na prezent – mówi mój rozmówca.

Obie wersje jego koszulek oferowane są w kilku męskich i kilku damskich rozmiarach. Koszulki dla pań i dla panów różnią się także fasonem. Prócz tego w sprzedaży są naklejki na samochody z dowcipnymi gwarowymi „sentencjami". Największą popularnością cieszą się te z napisami „Mówiym po naszymu" oraz „Pyskate dziecko w aucie".

Michał Vybraněc cieszy się, kiedy spotyka ludzi w „swoich koszulkach". Niektórzy klienci przysyłają mu zdjęcia, na których pozują w T-shirtach podczas zagranicznych podróży. Dotarły do niego zdjęcia z USA, Australii, Tajlandii, Afryki. Zdarza się, że rodzice kupują koszulki dla swoich dorosłych dzieci, które wyjechały za granicę. Ostatnio pewna pani z Wędryni zamawiała koszulki, które zamierzała wysłać dzieciom do Chin.

Teraz przedsiębiorca opracowuje nowy produkt – skarpetki, oczywiście także z tematyką „po naszymu". Za kilka miesięcy powinny być w sprzedaży.

Choć Vybraněc ma dopiero 23 lata, produkty promujące gwarę nie są jego pierwszym pomysłem biznesowym. Już w gimnazjum założył z kolegą firmę produkującą drewniane okulary i muszki do garnituru. **(dc)**

Fot. OSKAR OŻANA

Kwestionariusz firmowy

Rok założenia: 2016
Branża: odzieżowa
Liczba pracowników: 2
Kontakt:
Michał Vybraněc
Tel. +420 607 547 706
e-mail: mowiymponaszymu@gmail.com
www.mowiymponaszymu.cz

GROSZ DO GROSZA

Henryka Bittmar

Zakupy: przyjemność czy choroba?

Tak zwany handlowy czarny piątek mamy szczęśliwie za sobą, ale przecież przedświąteczny szał zakupów napędzany przeróżnymi promocjami, okazjami i przecenami na jednym dniu na pewno się nie skończy. Dawniej na wyprzedaże trzeba było czekać do stycznia, teraz to właśnie przed świętami Bożego Narodzenia sprzedawcy robią wszystko, aby przyciągnąć kupujących i skłonić do radosnego wydawania pieniędzy. Pół biedy, kiedy to świadomy i rozsądny klient jest panem sytuacji. Nie zawsze tak jednak bywa. A przecież dla nikogo nie powinno być już tajemnicą, że właściciele sklepów stosują najróżniejsze chwyty, próbując nabrać na nie co naiwniejszych klientów. Bardzo często sztuczki marketingowe okazują się zresztą niezwykle skuteczne. Między innymi dlatego, że wśród milionów kupujących, nie tylko przed świętami, coraz więcej jest tzw. zakupoholików (albo, jak kto woli, shopoholików czy ludzi cierpiących na tzw. „oniomanię").

Kim są zakupoholicy?

Nie ma jednej obowiązującej definicji zakupoholizmu. Można jednak powiedzieć, że chodzi o osoby, które są uzależnione od dokonywania zakupów. Niekontrolowane, a więc kompulsywne zakupy wpływają zaś niekorzystnie na funkcjonowanie uzależnionego człowieka. Chociaż mogłoby się wydawać, że zakupoholizm to zjawisko nowe, skłonność do kompulsywnych zakupów została już opisana na początku XX wieku. Określono ją wtedy jako patologiczny odruch kupowania i nazwano oneomanią od greckiego „oneomai" – kupić. Później zaczęto używać nazwy „oniomania" (greckie onios – na sprzedaż, mania – szaleństwo). Pierwsze zaś poważne badania naukowe dotyczące zakupoholizmu pochodzą ze Stanów Zjednoczonych i Kanady i przeprowadzono je w połowie lat 80. ubiegłego wieku. Problem kompulsywnych zakupów może obejmować ok. 10 proc. populacji. Dotyczy podobno głównie kobiet, chociaż nie można wykluczyć, że to one znacznie częściej się do niego przyznają, a zjawisko występuje faktycznie w podobnym stopniu także u mężczyzn. Większego znaczenia nie ma też status materialny, problemy z zakupoholizmem najczęściej zaś zaczynają się ok. 20. roku życia. Badania przeprowadzone pod koniec lat 90. ubiegłego wieku wykazały, że ok. 15 mln Amerykanów robi zakupy w sposób kompulsywny. Tak czy owak, lekarze sugerują, że uzależnienie od zakupów należy traktować podobnie jak inne choroby z kategorii zaburzeń nawyków i popędów. I co za tym idzie – leczyć. Warto jednak dodać, że zakupoholik zakupoholikowi nie jest równy. Niektórzy badacze wyróżniają tzw. łowców okazji, czyli osoby wypatrujące najróżniejszych wyprzedaży, przecen i promocji. Dla nich liczy się zarówno sam akt kupowania, jak i poczucie zadowolenia z tego, że zrobili świetny interes, trafiając na niepowtarzalną – ich zdaniem – okazję. Inny typ zakupoholika to tzw. kolekcjoner (np. odzieży, butów, telefonów komórkowych, zegarków, perfumów...). Stosunkowo mało problematycznym rodzajem zakupoholizmu jest zaspokojenie potrzeby kupowania nowych rzeczy samym tylko oglądaniem dóbr. Tacy oglądacze godzinami wędrują po galeriach handlowych, doskonale orientują się, gdzie i po ile można kupić konkretny produkt, sami jednak rzadko sięgają po portfel lub kartę płatniczą. Szczęściem napawa ich teoretyczna możliwość nabycia jakiejś rzeczy.

Drobne objawy ma każdy z nas

Chociaż zakupoholizm to poważna diagnoza lekarska, drobne objawy tej przypadłości na pewno ma każdy (lub prawie każdy) z nas, przynajmniej od czasu do czasu. Nasilają się one m.in. właśnie w okresie przedświątecznym, kiedy sprzedawcy przypuszczają istny szturm na nasze portmonetki i konta. O tym, że mamy problem z kompulsywnym dokonywaniem zakupów, może świadczyć m.in. pochopne zaciąganie pożyczek na kolejne zakupy, przeżywanie euforii podczas wydawania pieniędzy, ukrywanie zakupów w obawie przed krytyką najbliższych, obsesyjne myśli o planowanych zakupach czy posiadanie tajnych kart kredytowych i kont bankowych. Jeżeli sami dojdziemy do wniosku, że mamy problem z kontrolowaniem swoich zakupów, możemy powalczyć z zakupoholizmem na własną rękę albo poszukać pomocy u specjalisty zajmującego się terapią uzależnień.

Zakupoholizm w skrajnych wypadkach naprawdę nie jest żadną zabawą. Zdarza się, że osoba uzależniona od ciągłego kupowania nowych i nikomu niepotrzebnych rzeczy wpędzi nie tylko siebie, ale całą rodzinę w niebezpieczną spiralę długów. Na początku października zobowiązań nie było w stanie spłacać ok. 600 tys. dorosłych obywateli naszego kraju. Wynika to w każdym razie z ewidencji prowadzonej przez stowarzyszenie SOLUS. Ich zadłużenie opiewa łącznie na ok. 50 mld koron, przy czym najwięcej kredytów i pożyczek ludzie zaciągają właśnie w okolicach świąt Bożego Narodzenia. Dane Czeskiego Urzędu Statystycznego mówią ponadto, że ilość i wartość zakupów dokonywanych w tym okresie może wskazywać, że wiele tysięcy konsumentów cierpi na lżejszą lub ciężką formę zakupoholizmu właśnie. ◢

SPORT

Snajperzy mile widziani

Prosta matematyka: remis 1:1 to lepszy wynik, niż przegrana 0:1. Piłkarze Karwiny wywalczyli w niedzielę w Raju punkt z Sigmą Ołomuniec i po weekendzie uciekli z ostatniego miejsca w tabeli. Na kolejkę przed zimowym postojem karuzeli Fortuna Ligi coraz ciekawiej robi się też w górnej strefie tabeli. Piłkarze Banika po wygranej nad Bohemians tracą tylko dwa punkty do trzeciej Sparty Praga, z którą zagrają w najbliższą sobotę przed własną publicznością.

Janusz Bittmar

Wciąż ten sam scenariusz

Drużyna MFK Karwina wymęczyła w niedzielę siódmy remis w tym sezonie. Nad Olzą wszyscy nastawiali się jednak na zwycięstwo, o które podopieczni trenera Juraja Jarábka zaczęli walczyć dopiero w drugiej połowie meczu z Sigmą Ołomuniec. Zmęczony i zmartwiony kolejną punktową stratą schodził do strefy dla dziennikarzy najbardziej doświadczony piłkarz w zespole Karwiny, 36-letni Marek Janečka. – Wciąż się powtarza ten sam scenariusz. Tracimy gola i zaczynamy panikować – powiedział „Głosowi" Janečka, który w obliczu kolejnej kontuzji Pavla Dreksy zmuszony był zagrać na stoperze. – Mówiłem trenerowi, że mogę zagrać na każdej pozycji, poza jedną, prawą flanką obrony. Nie lubię bowiem biegać bez piłki – przyznał słowacki piłkarz. – Z trenerem Jarábkiem znamy się długo, jeszcze z czasów moich wojaży po słowackich boiskach. Wierzę, że wiosną znajdziemy receptę na wyjście z impasu – zaznaczył Janečka.

Zakończyć rok z podniesionym czołem

Karwiniacy są jedynym zespołem w pierwszoligowej stawce, któremu w dotychczasowym sezonie nie udało się wygrać ani jednego meczu przed własną publicznością. W spotkaniach wyjazdowych drużyna tylko dwukrotnie radowała się z trzech punktów, pokonując Zlin (4:1) i Przybram (2:0). W najbliższą sobotę podopieczni Juraja Jarábka spróbują wygrać po raz trzeci na obcym boisku, pod Jeszczedem w Libercu nie będą mieli jednak łatwej przeprawy. – Dla nas na tym etapie rozgrywek każdy mecz jest meczem ostatniej szansy. Chcemy zakończyć ten rok z podniesionym czołem – zadeklarował szkoleniowiec Karwiny, Juraj Jarábek, dla którego zbliżający się pojedynek z Libercem będzie czwartym za sterem zaolziańskiego klubu. Najważniejsza zmiana w organizacji gry, po odwołaniu trenera Františka Straki, związana jest z podejściem zespołu do zadań defensywnych. Pod wodzą Jarábka piłkarze aktywniej włączają się do pressingu, ale rewelacji nie ma i chyba długo nie będzie.

Gospodarze liczyli w niedzielę na pierwsze domowe zwycięstwo w tym sezonie, w końcu jednak musieli się zadowolić remisem, który wystrzelił Lingr. Filigranowy pomocnik wyczuł intencję Adriela Ba Loua, który ostro dośrodkował z rzutu wolnego w sam środek pola karnego Sigmy i odważnym wejściem zaskoczył ołomunieckich stoperów. – Liczyliśmy na więcej, ale punkt z Sigmą trzeba traktować pozytywnie. Przed nami kawał ciężkiej roboty, ale zrobimy wszystko, co w naszej mocy, żeby uratować pierwszą ligę w Karwinie – powiedział „Głosowi" Lingr. – Po raz kolejny okazało się, że do pełni szczęścia brakuje nam mocniejszych armat.

Krajobraz przed hitem kolejki

Po zwycięstwo na wyjeździe (po czterech miesiącach wyjazdowej posuchy) sięgnęli w piątek podopieczni ostrawskiego trenera Bohumila Páníka. Banik w dobrym stylu pokonał Bohemians 2:0, zdobywając obie bramki w drugiej połowie. W obu trafieniach maczał palce serbski napastnik Nemanja Kuzmanović. W 57. minucie po jego szybkiej akcji oskrzydlającej na 0:1 trafił Diop, a na osiem minut przed końcem Kuzmanović sam wziął sprawy w swoje ręce (a raczej buty) – uderzając z podania Fleišmana na 0:2. Banik zgotował Kangurom na ich własnym podwórku pierwszą trzypunktową stratę w tym sezonie. – Dla nas to ważne zwycięstwo, bo utrzymuje nas w walce o czołowe lokaty. Przed nami sobotni hit kolejki ze Spartą, a ja wierzę, że nie powiedziałem jeszcze w tym roku ostatniego słowa – zapewnił trenera, a także kibiców przed szlagierem 20. kolejki Nemanja Kuzmanović. W Ostrawie, w odróżnieniu chociażby od Karwiny, trenerzy są w komfortowej sytuacji – w ataku mogą skorzystać z czterech bramkostrzelnych piłkarzy: Kuzmanovica, Diopa, Baroša i Smoli. Doświadczony Milan Baroš po wyleczonej kontuzji melduje już pełną gotowość do gry i niewykluczone, że w domowym meczu ze Spartą Praga głodny futbolu były snajper Liverpoolu pojawi się na murawie od pierwszych minut. ◢

● Kiedy Adriel Ba Loua (z prawej) nie skarży się na dolegliwości zdrowotne, to należy do kluczowych postaci zespołu Karwiny. Na zdjęciu w pojedynku z Tomášem Zahradníčkiem. Fot. mfkkarvina

FORTUNA LIGA

KARWINA – OŁOMUNIEC 1:1

Do przerwy: 0:1. Bramki: 73. Lingr – 32. Gonzales. Karwina: Pastornický – Krivák (56. Hanousek), Dreksa (10. Bukata), Rundić, Čonka – Smrž, Janečka – Ba Loua, Vukadinović, Lingr – Petráň (71. Steven).

BOHEMIANS – OSTRAWA 0:2

Do przerwy: 0:0. Bramki: 57. Diop, 82. Kuzmanović. Ostrawa: Laštůvka – Fillo, Pokorný, Stronati, Fleišman – Reiter (66. Procházka), Jirásek, Hrubý, Granečný (51. de Azevedo) – Kuzmanović, Diop (90. Šindelář).
Lokaty: 1. Slavia Praga 51, 2. Pilzno 37, 3. Sparta Praga 32,... 6. Ostrawa 30, 15. Karwina 13, 16. Przybram 13 pkt.

Sobota da się lubić

Zamiast w niedzielę, która na stałe wpisała się w kalendarz sportowy piłkarzy ręcznych Banika Karwina, kibice doczekali się tym razem swojej regularnej porcji wrażeń w sobotę. Szczypiorniści Banika z lekkim zgrzytem, ale jednak pokonali Jičín 28:20, umacniając się na czwartej pozycji w tabeli Strabag Rail Ekstraligi.

Piłkarzom ręcznym Banika Karwina brakuje ostatnio czasu na rzetelną regenerację. Grając na trzech frontach – w ekstralidze, rodzimym pucharze i europejskim Pucharze Challenge Cup – trzeba się liczyć ze zmęczeniem, a także kontuzjami. Obowiązkowa wygrana z Jičínem w ramach 13. kolejki Strabag Rail Ekstraligi zrodziła się niemniej w sielankowej atmosferze. – Zaprzepaściliśmy okazję, żeby wygrać dużo wyższym rezultatem. Nie wszystkie nasze akcje były bowiem idealne. Popełnialiśmy zbyt wiele błędów technicznych, które dodawały skrzydeł drużynie Jičína – skomentował zawody Michal Brůna, asystent trenera Marka Michaliski.

Zabrakło mi.n. spokoju i boiskowego cwaniactwa Brůny, który ponownie wcielił się w rolę tymczasowego trenera Banika. Przeciąganie liny z ambitnie grającym Jičínem skończyło się dopiero na kwadrans przed końcem meczu, dopiero wtedy bowiem gospodarze przejęli zdecydowaną inicjatywę na parkiecie. W końcówce spotkania do gry włączyli się również młodzi zawodnicy Banika, dla których każda minuta spędzona na parkiecie w meczu ekstraligowym jest na wagę złota.

● Banik wywiązał się z roli faworyta. Fot. hcbkarvina

STRABAG RAIL EKSTRALIGA

KARWINA – JIČÍN 28:20

Do przerwy: 13:10. Karwina: Marjanović, Mokroš – Jan Užek 6, Solák 4, Monczka 8/5, Nantl 2, Zbránek 4, Nedoma 2, Chudoba, Růža, Skalický, Plaček 1, Urbański, Čosik 1, Gromyko.
Lokaty: 1. Pilzno 22, 2. Dukla Praga 20, 3. Zubrzi 20, 4. Karwina 19 pkt.

Do końca roku karwiniacy zaliczą jeszcze dwie kolejki w ramach ekstraligi. W najbliższą sobotę Banik zagra na wyjeździe z Koprzywnicą, a 21 grudnia zmierzy się u siebie z Zubrzi. **(jb)**

Zaolzie jest znane nie tylko w Polsce, ale na całym świecie z imponujących wyników sportowych i to jest wasza zasługa

Izabella Wołłejko-Chwastowicz,
konsul generalna RP w Ostrawie podczas jubileuszu Klubu 99

Jubileusz Klubu 99

Członkowie Klubu 99, sekcji Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Sportowego „Beskid Śląski", świętowali 20-lecie swej działalności. Jubileuszowe spotkanie zorganizowali wczoraj w Domu Polskim Miejscowego Koła PZKO w Czeskim Cieszynie-Sibicy.

● Klub 99 zrzesza byłych znakomitych sportowców broniących barw drużyn z naszego regionu. Fot. WITOLD KOŹDOŃ

Witold Kożdoń

Okrągłą rocznicę uczcili byli znakomici sportowcy wydaniem publikacji „Klub 99 na przestrzeni lat 2015-2019". Nawiązuje ona do wcześniejszego wydawnictwa „15-lat Klubu 99 na tle 95. rocznicy powstania polskich organizacji sportowych na Zaolziu" i traktuje o działalności klubu w ostatnich pięciu latach.

Gościem poniedziałkowego wydarzenia była konsul generalna RP Izabella Wołłejko-Chwastowicz, która na ręce Jerzego Czapa przekazała okolicznościowy list gratulacyjny. Prezes Klubu w krótkim wystąpieniu przybliżył dzieje zaolziańskiego sportu. W Domu PZKO w Sibicy wystąpił też śpiewak Władysław Czepiec. Gratulacje złożyła klubowiczom prezes Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Sportowego „Beskid Śląski" Halina Twardzik. Z kolei w imieniu drużyny piłkarskich oldbojów Orły Zaolzia gratulowali klubowiczom Andrzej Bizoń i Piotr Twardzik, a w imieniu gospodarzy z MK PZKO Czeski Cieszyn-Sibica, prezes Koła Irena Kołek.

Szerzej o jubileuszowym spotkaniu napiszemy w piątkowym wydaniu „Głosu". ◢

Zaolziański sport na ekranie

Reprezentacyjny przekrój polskiego sportu na Zaolziu na przestrzeni pięciu ostatnich lat – taki cel przyświecał twórcom filmu dokumentalnego „Polski sport na Zaolziu", który w tym tygodniu trafił do ramówki TVP Polonia i TVP Wilno.

Twórcy filmu – scenarzysta Henryk Cieślar i kamerzysta Luděk Ondruška – skupili się na najważniejszych postaciach, sztandarowych imprezach, w filmie nie zabrakło m.in. zasłużonej dla rozwoju sportu w naszym regionie organizacji PTTS „Beskid Śląski", której Cieślar jest wiceprezesem. Uroczysta premiera filmu miała miejsce 27 lutego br., teraz obraz będą mogli obejrzeć również widzowie rozsiani po całym świecie. – Zachęcam Zaolziaków, żeby włączyli TVP Polonia. Miesiące naszych starań, żeby film znalazł się w ramówce polskiej telewizji, nie poszły na marne – powiedział „Głosowi" Cieślar.
Premiera dokumentu w TVP Polonia miała miejsce wczoraj o godz. 15.10. Powtórki 11 grudnia (5.25) i 12 grudnia (23.30). **(jb)**

Weekendowy serwis hokeja

Przed krótką przerwą w rozgrywkach ekstraligi, która potrwa do 16 grudnia, w dobrych nastrojach pozostają Stalownicy Trzyniec. Podopieczni trenera Václava Varadi pokonali w niedzielę w Werk Arenie drużynę Pilzna 5:2, świętując szesnastą wygraną w tym sezonie. Na odwrotnym biegunie tabeli radośniej zrobiło się w Witkowicach. Nowy duet trenerski Mojmír Trličík, Rostislav Klesla poprowadził Witkowice do zwycięstwa 2:0 na tafli Hradca Kralowej.

TIPSPORT EKSTRALIGA

TRZYNIEC – PILZNO 5:2

Tercje: 1:1, 1:0, 3:1. Bramki i asysty: 6. M. Kovařčík, 24. M. Kovařčík (M. Stránský, Gernát), 45. M. Stránský (P. Vrána, Krajíček), 54. Martynek (Adamský, D. Musil), 59. Dravecký (Adamský, D. Musil) – 3. Kantner (Budík), 56. Mertl (Gulaš, Budík). Trzyniec: Kváča – Kundrátek, Gernát, Krajíček, M. Doudera, D. Musil, Galvinš – M. Stránský, P. Vrána, M. Kovařčík – Dravecký, Marcinko, Hrehorčák – O. Kovařčík, Polanský, Hrňa – Martynek, Š. Novotný, Adamský – Chmielewski.

Pod Jaworowym również ambitne Pilzno przekonało się o ofensywnych walorach Stalowników. Gospodarze rzucili się z impetem na rywala, niemniej jako pierwsi wyławiali krążek z siatki, kapitulując z kija Kantnera. Podopieczni Václava Varadi wyrównali w 6. minucie po błędzie bramkarza Frodla, który krążkiem trafił w Michala Kovařčíka. Młodszy z braci Kovařčíków poszedł za ciosem, przechylając na wstępie drugiej odsłony mecz na korzyść Stalowników. W najbardziej atrakcyjnej trzeciej tercji akcje przelewały się z jednej strony na drugą. Trzyńczanie, którzy znacznie lepiej ustawili celowniki, poprawili na 3:1 z kija Stránskiego. Skrzydłowy pierwszej formacji znalazł lukę w górnym rogu pilzneńskiej bramki. Radość rozdawali kibicom też inni – zwłaszcza akcja indywidualna Rostislava Martynka robiła wrażenie.

Siła rażenia Stalowników z pewnością jeszcze wzrośnie w następnych kolejkach – kontrakt z mistrzem RC podpisał bowiem w tym tygodniu 30-letni Roman Szturc. Wychowanek karwińskiego hokeja najwięcej sezonów spędził w Witkowicach, teraz spróbuje zrestartować swoją karierę pod Jaworowym. – Wzrośnie konkurencja w poszczególnych atakach, mam nadzieję, że z korzyścią dla naszej gry – ocenił ruchy kadrowe trener Václav Varad'a. W niedzielnym meczu w roli trzynastego napastnika znalazł się Aron Chmielewski.

HRADEC KR. – WITKOWICE 0:2

Tercje: 0:0, 0:0, 0:2. Bramki i asysty: 47. Dej (Výtisk), 60. R. Veselý (Dej). Witkowice: Mir. Svoboda – Trška, Výtisk, Štencel, Kvasnička, Bodák, Šidlík, Černý – Lakatoš, Roman, Bukarts – P. Zdráhal, Š. Stránský, Schleiss – Mallet, R. Veselý, Dej – Guman, Werbik, Razgals.

W Witkowicach walizki spakowali trenerzy Jakub Petr i Pavel Trnka. Trzęsienie ziemi w Witkowicach spowodowała seria fatalnych wyników, uwieńczona sromotną przegraną 1:9 z Karlowymi Warami. W Hradcu Kralowej drużynę prowadził nowy, tymczasowy duet trenerski Mojmír Trličík, Rostislav Klesla. – Zespół zagrał z przysłowiowym nożem przy gardle. I pokazał charakter, właśnie w ten sposób walczy się o ekstraligowe punkty – stwierdził Trličík. Ostrawianie nastawili się w Hradcu Kralowej na defensywny hokej. – Po dłuższym czasie zagraliśmy prawie bezbłędnie w obronie. To wartość dodana tego zwycięstwa – ocenił Trličík. W bramce gości świetnie spisał się Miroslav Svoboda. – Czyste konto jest zasługą całej drużyny – podkreślił.

Lokaty: 1. Sparta Praga 53, 2. Trzyniec 50, 3. Liberec 49,... 13. Witkowice 30, 14. Pardubice 27 pkt.

● Radosny hokej w wykonaniu Stalowników. Fot. hcocelari

CHANCE LIGA

CHOMUTÓW – HAWIERZÓW 3:2

Tercje: 2:0, 0:1, 1:1. Bramki i asysty: 5. Rýgl (Pitule), 18. Stloukal, 45. Doktor (Piché) – 30. Cihlář (Fridrich, Kachyňa), 56. L. Bednář (R. Veselý). Hawierzów: Matoušek (45. Stezka) – Mrowiec, Rašner, Matai, Kachyňa, Malina, Chroboček, Nepokoj – Kotala, Starý, Dvořák – L. Bednář, R. Veselý, Toman – Bambula, Maruna, Fridrich – Danielčák, Cihlář, O. Procházka.

Hokeiści Hawierzowa pomimo przegranej z Chomutowem zapewnili sobie udział w elitarnej fazie „Final 8" Chance Ligi. W tabeli podopieczni Jiřego Režnara zakończyli pierwszą część sezonu na ósmej pozycji, ale w drugiej odsłonie – zarezerwowanej dla najlepszych – mogą jeszcze poprawić swoje notowania. Zespoły zmierzą się teraz systemem każdy z każdym (dwukrotnie u siebie i dwukrotnie na wyjeździe), walcząc o miejsce w czołowej szóstce tabeli zapewniające udział w fazie play off. Na pierwszy ogień drużyna Hawierzowa zaprezentuje się 17 grudnia na tafli lidera z Czeskich Budziejowic.

Lokaty: 1. Cz. Budziejowice 81, 2. Przerów 61, 3. Litomierzyce 60, 4. Chomutów 54, 5. Slavia Praga 54, 6. Wsecin 53, 7. Poruba 49, 8. Hawierzów 48 pkt.

WOJEWÓDZKIE ROZGRYWKI

Orłowa – Beneszów Górny 6:5, Rożnow pod Radhoszczem – Czeski Cieszyn 4:3 (d), Nowy Jiczyn B – Karwina 5:2, Karniów – Studenka 3:6. Mecz pomiędzy Boguminem i Frydkiem-Mistkiem B został przełożony na 18 grudnia. Lokaty: 1. Studenka 36, 2. Cz. Cieszyn 28, 3. Karwina 27 pkt. **(jb)**

INFORMATOR

Konkurs, który zaraża miłością do polskiej poezji

Ponad 70 finalistów Konkursu Recytatorskiego im. Jana Kubisza w Gnojniku zmagało się w piątek z polską poezją. Impreza, która corocznie przyciąga kilkaset uczestników, w tym roku osiągnęła dojrzałość. – Od 18 lat jesteśmy głównymi organizatorami tego konkursu i wydaje mi się, że ciągle trzymamy poziom – mówiła „Głosowi" Grażyna Sikora, organizatorka i wicedyrektor gnojnickiej podstawówki.

• Zdobywczyni pierwszego miejsca w najstarszej kategorii, Adriana Szolona.
Fot. SZYMON BRANDYS

W finale spotykają się uczniowie polskich szkół podstawowych z Zaolzia, którzy przeszli wcześniej przez eliminacyjne sito – najpierw na szczeblu klasowym i szkolnym, a następnie obwodowym (w Jabłonkowie, Trzyńcu i Czeskim Cieszynie). – W tym roku wyjątkowo z racji strajku nauczycieli, eliminacje obwodowe odbyły się również w Gnojniku, a wzięło w nich udział 370 uczestników – wyjaśniła Sikora.

Występy młodych recytatorów w pięciu kategoriach śledziło jury złożone z aktorów Sceny Polskiej Teatru Cieszyńskiego. – To duża odpowiedzialność. Zdajemy sobie sprawę z tego, że nasz werdykt jest czasem niezrozumiały dla tych młodych ludzi. Wydaje im się bowiem, że dają z siebie wszystko i starają się mówić tę poezję jak najlepiej. My jednak oceniamy ich występy z zawodowego punktu widzenia, więc niekoniecznie jest dla nas ważna znajomość tekstu, ale interpretacja – przyznała Anna Paprzyca. Obok niej w komisji zasiedli Małgorzata Pikus, Karol Suszka, Dagmara Hankiewicz, Halina Pasekowa i Joanna Wania.

– Jestem bardzo zadowolony – mówił Franciszek Bubik z Bystrzycy, który za recytację „Żurawia i Czapli" otrzymał I miejsce w kategorii III.

– Przygotowywałem się długo razem z... Piotrem Fronczewskim. Mamy go w domu na płycie i to od niego się uczyłem się wiersza Brzechwy.

To właśnie Brzechwa, Tuwim, ale też m.in. Dorota Gellner dominowali wśród autorów wierszy wybieranych przez młodsze kategorie. Starsi z kolei wybierali m.in. Herberta czy Szymborską (szczególnie dziewczyny), co jednak nie zawsze okazywało się dobrym posunięciem. – Największym błędem jest zawsze źle dobrana poezja i brak jej analizy, w efekcie czego dzieci nie wiedzą, o czym mówią – dodała Paprzyca. Na tę samą kwestię zwracał uwagę Karol Suszka. – Najbardziej istotne dla aktora jest to, by wiedział co i jak chce powiedzieć, pamiętajcie o tym! Człowiek bierze odpowiedzialność za to, że stoi tu sam jeden przed publicznością – mówił do uczestników. **(szb)**

Wyniki

Kategoria I
1. David Kamiński (PSP Bystrzyca)
2. Tereza Trzaskalikowa (PSP Karwina)
3. Nikol Kadlubcowa (PSP Trzyniec I)

Kategoria II
1. Eunika Zaliszowa (PSP Trzyniec I)
2. Dominik Badura (PSP Sucha Górna)
3. Dominika Romanowa (PSP Czeski Cieszyn)

Kategoria III
1. ex aequo: Tadeusz Trzaskalik (PSP Karwina) i Franciszek Bubik (PSP Bystrzyca)
2. Anna Cienciała (PSP Wędrynia)
3. Adam Walica (PSP Trzyniec I)

Kategoria IV
1. ex aequo: Jakub Polášek (PSP Czeski Cieszyn) i Chrystian Niedoba (PSP Jabłonków)
2. ex aequo: Emma Rajca (PSP Czeski Cieszyn) i Zofia Strumpf (PSP Karwina)
3. nie przyznano

Kategoria V
1. ex aequo: Daniel Widenka (PSP Czeski Cieszyn) i Adriana Szolona (PSP Jabłonków)
2. Michalina Kierun (PSP Czeski Cieszyn)
3. Jolanta Rucka (PSP Gnojnik)

CO W TEATRZE

SCENA POLSKA – CZ. CIESZYN: Akademia Pana Kleksa (11, godz. 12.30);
SCENA BAJKA – HAWIERZÓW: Pojďme spolu do Betléma (10, godz. 8.15, 9.45, 11.15);
▲ **CZ. CIESZYN**: Pojďme spolu do Betléma (11, godz. 8.30, 10.00).

CO W KINACH

HAWIERZÓW – Centrum: Kraina lodu 2 (10, 11, godz. 16.00); Bezstarostná dívka (10, godz. 17.30); Národní třída (11, godz. 17.30); Ženská na vrcholu (10, 11, godz. 19.00); Joker (10, 11, godz. 20.00); Jumanji: Następny poziom (12, godz. 17.30); Poslední aristokratka (12, godz. 19.00); Czarne święta (12, godz. 20.00); **KARWINA – Centrum**: Jumanji: Następny poziom (10, godz. 20.00); Špindl 2 (10, godz. 17.30); Last Christmas (11, godz. 20.00); Król Lew (11, godz. 17.30); Poslední aristokratka (11, godz. 15.00); **TRZYNIEC – Kosmos**: Jumanji: Następny poziom (10, godz. 17.30); Špindl 2 (10, godz. 20.00); Żegnaj mój, synu (11, godz. 16.30); Czarne święta (12, godz. 17.30); To. Rozdział 2 (12, godz. 20.00); **CZ. CIESZYN – Central**: Sąsiedzi (10, godz. 17.00); Urwis (11, godz. 16.30); Špindl 2 (12, godz. 16.30); Jumanji: Następny poziom (12, godz. 20.00); **CIESZYN – Piast**: Kraina lodu 2 (10-12, godz. 15.15); Nieplanowane (10-12, godz. 17.30).

CO NA ANTENIE

POLSKIE WIADOMOŚCI: ČT1 SM, niedziela, wiadomości regionalne od godz. 6.00; powtórka na antenie ČT2, niedziela od godz. 19.20.
POLSKIE AUDYCJE: po-pt: godz. 19.05 Ostrawa 107,3 MHz i Trzyniec 105,3 MHz.
RADIO KATOWICE: „U Polaków za Olzą" – niedz. godz. 8.10 na 103 FM.

CO W TERENIE

BŁĘDOWICE – Kluby Kobiet i Seniora oraz przedszkolaki z błędowickiego przedszkola zapraszają wszystkich członków na wigilijkę dnia 11. 12. o godz. 16.00 do Domu PZKO.
CIERLICKO – Kluby Kobiet i Seniora Cierlicko-Centrum, Kościelec, Stanisłowice i Grodziszcz zapraszają swych członków na spotkanie klubowe w czwartek 12. 12. o godz. 16.00 do Domu Polskiego na Kościelcu.
HAWIERZÓW-BŁĘDOWICE – Nauczyciele i Macierz Szkolna PSP zapraszają na Kawiarenkę Literacką pt. „Poczytaj mi, babciu", która odbędzie się 18. 12. o godz. 16.00 w lokalu klasy II. W programie czytanie baśni i bajek przeplatane muzyką fortepianową.
▲ Szanowne damy i panowie, mamy zaszczyt zaprosić Was na 93. Babski Bal, który odbędzie się w sobotę 1 lutego 2020 roku od godz. 19.00 w Domu PZKO w Hawierzowie-Błędowicach. Do tańca przygrywa zespół Mr. Baby. W programie występ ZPiT „Olza", tradycyjny występ chłopobaletu, wybór lwa salonu i inne atrakcje. Wodzirejką balu będzie Ewa Troszok. Według regulaminu z 1928 roku kobietki cały wieczór proszą panów do tańca. Miejscówki można nabyć u Danki Śmiłowskiej, tel. 724 576 527, Stanisława Kołorza tel. 736 480 554 lub elektronicznie na www.babskibal.wz.cz.
KARWINA – Biblioteka Regionalna, Oddział Literatury Polskiej zaprasza na spotkanie z Danielem Kadłubcem i promocję jego książki pt. „Od Cieszyna do Bogumina" w czwartek 12. 12. o godz. 16.30 do Kawiarni Literackiej, ul. Centrum 2299/16 w Karwinie-Mizerowie.
Kontakt: e-mail: polske@rkka.cz, telefon: 596 312 477. Prosimy o potwierdzenie udziału.
MOSTY k. JABŁONKOWA – Zaprasza 12. 12. o godz. 16.30 na prelekcję pt. „Gorole na wandru". O swoich podróżach po Ameryce Południowej i Środkowej: od Kuby po Patagonię, opowiedzą Magda i Krzysztof Klimkowie. Zapraszają, podając liczebnikowe hasła: 1 auto, 2 goroli, 3 stracone aparaty, 4 crocsy, 16 państw, 17 miesięcy, 5200 m n.p.m., około 40 000 km.
OSTRAWA – Zarząd MK PZKO zaprasza na wigilijkę, która odbędzie się dziś, 10. 12. o godz. 17.00, w Restauracji Ratuszowej przy placu Prokeša.
ORŁOWA – Społeczność szkolna oraz Macierz Szkolna PSP i Przedszkola zapraszają na uroczystości jubileuszowe 90-lecia szkoły i 191-lecia polskiego szkolnictwa w Orłowej w sobotę 14. 12. o godz. 15.00 w Domu Dzieci i Młodzieży w Orłowej. W ramach jubileuszu przedstawienie szkolne pt. „Brzydkie kaczątko", kiermasz świąteczny oraz wystawa jubileuszowa. Zapraszamy również do zwiedzenia szkoły w tym samym dniu w godz. 13.30-14.30.
PTTS „BŚ" – Zaprasza 11. 12. o godz. 15.00 na przedświąteczne spotkanie w „Dziupli". Mile widziane będą drobne podarunki rozpoczynające się na literę „z". Panie prosimy o wypieki na słodko lub słono. Na miejscu w bufecie „Dziupli" będzie możliwość zakupienia kawy, herbaty, piwa.
▲ Komitet Organizacyjny zaprasza wszystkich członków i sympatyków PTTS „Beskid Śląski" rejon Karwina na wigilijkę w środę 11. 12. o godz. 16.00 w Domu PZKO w Karwinie-Raju. Fanty do loterii będą mile widziane. Kalendarzyki i znaczki PTTS „BŚ" na rok 2020 będzie można odebrać na wigilijce.
UWAGA, HKS ZAOLZIE! – W piątek 13. 12. o godz. 13.00 jesteśmy zaproszeni na spotkanie wigilijne przez zaprzyjaźniony HKS „Korzenie" do Domu Harcerza przy ul. Żwirki i Wigury w Cieszynie. Chętnych do udziału proszę o zgłoszenie pod nr. tel. 777 278 571, w godzinach wieczornych.
WIERZNIOWICE – MK PZKO zaprasza we wtorek 17. 12 o godz. 16.30 do Domu PZKO na spotkanie z profesorem Danielem Kadłubcem. Będzie ono połączone z promocją jego najnowszej publikacji pt. „Od Cieszyna do Bogumina".

KONCERTY

CZ. CIESZYN – Dyrekcja, grono pedagogiczne oraz młodzież Polskiego Gimnazjum im. J. Słowackiego zapraszają na tradycyjny Koncert Świąteczny w czwartek 19. 12. o godz. 11.00 i 17.00 do kościoła ewangelickiego Na Niwach.
▲ Podstawowa Szkoła Artystyczna zaprasza 10. 12. o godz. 17.00 na Koncert Adwentowy nauczycieli i uczniów w kościele ewangelickim Na Rozwoju w Cz. Cieszynie.

OFERTY

SPRZEDAŻ DREWNA NA OPAŁ. Tel. 606 666 226. Transport darmowy. Gł-707

PRZECIEKA CI DACH, kapie Ci do domu – zadzwoń: +48 609 852 057. Uszczelniamy wszystkie rodzaje dachów. Gł-036

PIELGRZYMKI

CZ. CIESZYN – Parafia pw. NSPJ w Cz. Cieszynie zaprasza pielgrzymów XXVII Pielgrzymki Autokarowej Zaolzie - Jasna Góra na Spotkanie popielgrzymkowe w sobotę 14. 12. W programie: msza św. o godz. 16.00 w kaplicy Domu Rekolekcyjnego, a po niej spotkanie w salce – wspomnienia, świadectwa, zdjęcia, agapa.

WYSTAWY

BIBLIOTEKA REGIONALNA KARWINA, **Oddział Literatury Polskiej, Rynek Masaryka, Karwina-Frysztat**: do 31. 1. 2020 wystawa laureatów konkursu czytelniczego 2019, kategoria 1, kl. 1.-2. Czynna w godzinach otwarcia. Kontakt: e-mail: polske@rkka.cz, telefon: 596 312 477, 724 751 002
CZ. CIESZYN, KONGRES POLAKÓW, ul. Grabińska 458/33: do 19. 12. wystawy „Zwrot – nowoczesne pismo z solidną tradycją" oraz „Henryk Jasiczek. Zamyślenie". Czynne: wtorek-piątek w godz. 8.00-15.00.
HAWIERZÓW-MIASTO, Biblioteka Miejska, „Galeria po schodach", Svornosti 2: do 7. 2. 2020 wystawa zdjęć Romana Dzika pt. „Polska Sahara". Galeria jest czynna w godzinach otwarcia placówki.
KARWINA, MIEJSKI DOM KULTURY, Sala Mánesa, Osvobození 1639/43: do 19. 12. wystawy Danuši Pytlíkowej pt. „Enkaustyka, koronki, patchwork fałszywy". Czynna: po, śr, pt: w godz. 9.00-15.00; wt, czw: w godz. 9.00-19.00.
MUZEUM ZIEMI CIESZYŃSKIEJ, SALA WYSTAW w Jabłonkowie, Rynek Mariacki 14: do 29. 3. 2020 wystawa pt. „Wałasi na Śląsku Cieszyńskim"; stała ekspozycja pt. „Z przeszłości Jabłonkowa i okolicy". Czynne: po-pt: godz. 8.00-16.00; nie: godz. 13.00-17.00.
▲ **SALA WYSTAW w Karwinie-Frysztacie**, **Rynek Masaryka 10**: do 31. 12. wystawa obrazków na szkle. Czynna: po-pt: godz. 8.00-16.00; nie: godz. 13.00-17.00.
▲ **SALA WYSTAW w Orłowej-Lutyni, Polna 964**: stała ekspozycja pt. „Orłowa – przeszłość i teraźniejszość". Czynna: po-pt: godz. 8.00-16.00; nie: godz. 13.00-17.00.
▲ **SALA WYSTAW w Pietwałdzie, Do Muzeum**: do 31. 12. wystawa pt. „Obrazki z historii Pietwałdu". Wystawa: po-pt: godz. 8.00-16.00, nie: godz. 13.00-17.00.

CO ZA OLZĄ

MUZEUM ŚLĄSKA CIESZYŃSKIEGO, SALA RZYMSKA, Regera 6, Cieszyn: do 31. 12. wystawa malarska pt. „Dębowiec – Małe centrum świata Śląska Cieszyńskiego".
▲ **GALERIA WYSTAW CZASOWYCH**: zaprasza 11. 12. o godz. 16.00 na wernisaż wystawy pt. „Koszycki fotografie".
WIEŻA PIASTOWSKA i ROTUNDA św. Mikołaja, Cieszyn: Czynne codziennie w godz. 9.00-17.00.

„Głos" jest finansowany ze środków Ministerstwa Kultury RC, Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP, Konsulatu Generalnego RP w Ostrawie, Fundacji Pomoc Polakom na Wschodzie, i Stowarzyszenia „Wspólnota Polska"

MINISTERSTVO KULTURY · SENAT RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ · Konsulat Generalny Rzeczypospolitej Polskiej w Ostrawie · POMOC POLAKOM NA WSCHODZIE · STOWARZYSZENIE „WSPÓLNOTA POLSKA"

Głos – GAZETA POLAKÓW W REPUBLICE CZESKIEJ

Przy wsparciu finansowym Ministerstwa Kultury RC wydaje Kongres Polaków w RC, ul. Grabińska 33, 737 01 Czeski Cieszyn, IČO: 00535613, w wydawnictwie POL-PRESS, s.r.o. IČO: 26792575 • Adres: Redakcja „Głosu", ul. Strzelnicza 28, Czeski Cieszyn 737 01 • Redaktor naczelny: Tomasz Wolff, wolff@glos.live • Zastępca redaktora naczelnego, redaktor sportowy: Janusz Bittmar, bittmar@glos.live • Redaktorzy terenowi: Danuta Chlup, danuta.chlup@glos.live • Witold Kożdoń, kozdon@glos.live • Szymon Brandys, brandys@glos.live • Fotoreporter: Norbert Dąbkowski, dabkowski@glos.live • Doradca ds. reklamy: Beata Schönwald, beata.schonwald@glos.live • Projekt makiety: Jacek Utko • Telefony: sekretariat/centrala 558 731 766, e-mail: info@glos.live • www.glos.live • Pismo wychodzi we wtorki i piątki • Dostawę prenumeratorom prowadzi Česká pošta, s.p., oddělení periodického tisku, Olšanská 38-9, 225 99 Praha 3. Zamówienia: www.periodik.cz, e-mail: postabo.prstc@cpost.cz • Reklamacje tel. 800 300 302 • Kolportaż: PNS, a.s. • Druk: CZECH PRINT CENTER a. s. Na Rovince 876, 720 00 Ostrava-Hrabová • Materiałów niezamówionych redakcja nie zwraca. Zastrzega sobie również prawo ich redagowania i skracania • Numer ewidencyjny Ministerstwa Kultury RC: MK ČR E 588, nr Indeksu 42501, ISSN 2570-8708.

„Głos" należy do Stowarzyszenia Dzienników Mniejszości Narodowych i Etnicznych Europy MIDAS

Klub Seniora MK PZKO w Karwinie-Raju zaprasza członków na spotkanie. Odbędzie się ono 10 grudnia, początek o godz. 15.30.

WSPOMNIENIA

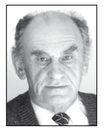

W dniu 10 grudnia mija pierwsza rocznica śmierci naszego Kochanego

śp. RUDOLFA KLUZA
z Nawsia

Z miłością i szacunkiem wspominają żona Anna oraz córki z rodzinami.
Gł-712

Myśli powracają do chwil, kiedy byliście razem z nami...

Dziś, 10 grudnia, obchodziłaby 90. urodziny nasza Kochana Mama, Babcia i Prababcia

śp. EWA KOWALCZYKOWA
a 17 grudnia minie 6. rocznica Jej śmierci.
Z kolei 21 grudnia 2019 minie 23. rocznica, gdy ucichło serce Jej Męża i naszego Taty, Dziadka i Pradziadka

śp. WŁADYSŁAWA KOWALCZYKA
z Olbrachcic

O chwilę wspomnień proszą córka Danka i syn Bolesław z rodzinami.
AD-038

Dnia 9 grudnia 2019 obchodziłby 80. urodziny nasz Kochany Mąż i Ojciec

śp. WŁADYSŁAW SACHA

Z miłością i szacunkiem wspominają żona z córką i cała pozostała rodzina.
Gł-715

TYM ODDYCHAMY

Stężenie zanieczyszczenia powietrza pyłami PM 10
z dnia 9 grudnia

Czeski Cieszyn	26,7	Rychwałd	20,0
Hawierzów	14,0	Trzyniec	20,7
Karwina	20,7	Wierzniowice	22,0

PROGRAM TV

WTOREK 10 GRUDNIA

TVC 1
5.59 Studio 6 **9.00** Napisała: Morderstwo (s.) **9.45** Doktor Martin (s.) **10.35** Opowiadaj (s.) **11.25** AZ kwiz **12.00** Południowe wiadomości **12.30** Sama w domu **14.00** Wszystko, co lubię **14.30** StarDance **17.30** AZ kwiz **18.00** Wiadomości regionalne **18.25** Gdzie jest mój dom? **18.55** Prognoza pogody, wiadomości, sport **20.05** Aksamitne ślady **20.10** Opowiadaj (s.) **21.05** Rozniesie cię na kopytach (film) **22.20** Przystojniak Hubert (film) **23.50** Taggart (s.) **0.35** AZ kwiz.

TVC 2
5.59 Dzień dobry **8.30** Cudowne przedszkole **9.00** Cudowna planeta **9.50** Widokówka od Martina Kratochvíla **10.00** Błękitna krew **10.55** Dzika przyroda Rosji **11.40** Królestwo natury **12.05** Nie poddawaj się plus **12.30** Nie poddawaj się **13.00** Chcesz je? **13.05** Kamień, metal i masa perłowa **13.35** Odkryte skarby **14.25** Na Międzynarodowej Stacji Kosmicznej **15.30** Apokalipsa Stalin **16.25** Chiny z lotu ptaka **17.15** Trabantem z Indii do domu **17.50** Urodzeni 1918 **18.45** Wieczorynka **18.55** Geografia świata **19.15** Mój dom **19.50** Wiadomości w czeskim j. migowym **20.00** Nazistowska rakieta V2 **21.00** Trzydzieści lat wolności **21.55** Strażnik pamięci Ján Langoš **22.50** Gra o jabłko (film) **0.25** Dicte (s.).

NOVA
5.55 Śniadanie z TV Nova **9.00** Ulica (s.) **9.55** Spece (s.) **11.00** Co o tym sądzą Czesi **12.00** Południowe wiadomości **12.25** Krok za krokiem (s.) **12.50** Przychodnia w różanym ogrodzie (s.) **14.05** Dowody zbrodni (s.) **16.00** Agenci NCIS: Nowy Orlean (s.) **16.57** Popołudniowe wiadomości **17.25** Co o tym sądzą Czesi **18.25** Ulica (s.) **19.30** Wiadomości, sport, pogoda **20.20** Przychodnia w różanym ogrodzie (s.) **21.40** Weekend **22.40** Ekspozytura (s.) **0.20** Bez śladu (s.) **1.10** Dowody zbrodni (s.).

PRIMA
6.25 Astro Boy (s. anim.) **6.50** Super Wings (s. anim.) **7.10** Bajki Bolka i Lolka (s. anim.) **7.50** M.A.S.H. (s.) **9.45** Policja w akcji **10.40** Posiadłość (film) **12.30** Południowe wiadomości **12.40** Policja Hamburg (s.) **13.40** Gliniarz i prokkurator (s.) **14.40** Strażnik Teksasu (s.) **15.40** Agenci NCIS (s.) **16.30** Popołudniowe wiadomości **16.50** Policja w akcji **17.50** Nakryto do stołu! **18.55** Wiadomości **19.55** Top Star **20.15** Rodzina Krejzów (s.) **21.45** Marta **22.40** Zapach zbrodni (s.) **23.50** Policja w akcji **0.45** Strażnik Teksasu (s.).

ŚRODA 11 GRUDNIA

TVC 1
5.59 Studio 6 **9.00** Ciocia (film) **10.20** Televarieté **11.25** AZ kwiz **12.00** Południowe wiadomości **12.30** Sama w domu **14.00** Wszystko-party **14.45** Przystojniak Hubert (film) **16.10** Napisała: Morderstwo (s.) **17.00** Podróżomania **17.30** AZ kwiz **18.00** Wiadomości regionalne **18.25** Gdzie jest mój dom? **18.55** Prognoza pogody, wiadomości, sport **20.10** Aksamitne ślady **20.15** Dzień bez słońca (film) **21.40** Sebemilnec (film) **23.10** Został pan wdową! (film) **0.50** AZ kwiz.

TVC 2
5.59 Dzień dobry **8.30** Cudowne przedszkole **9.00** Kuba w rytmie salsy **9.55** Po Czechach **10.05** Drogi do nieba **11.05** Nasza wieś **11.35** Na muzycznym szlaku **12.00** Folklorika **12.35** Wiadomość od Heleny Illnerovej **13.00** Miejsce zamieszkania: wieś **13.20** Kwartet **13.50** Historie przedmiotów **14.15** Klucz **14.45** Szkoła waldorfska **15.30** Strażnik pamięci Ján Langoš **16.25** Trzydzieści lat wolności **17.20** Bedeker **17.50** Urodzeni 1918 **18.45** Wieczorynka **18.55** Babel **19.50** Wiadomości w czeskim j. migowym **20.00** Małżeńskie etiudy: Nowa generacja **21.05** Podróż po Malediwach **21.35** Łowca (s.) **23.30** Z wyczuciem **0.25** Quigley na Antypodach (film).

POLECAMY

• **Rozniesie cię na kopytach**
Wtorek 10 grudnia, godz. 21.05, TVC 1

• **Trzydzieści lat wolności**
Środa 11 grudnia, godz. 16.25, TVC 2

• **Pstrąg**
Czwartek 12 grudnia, godz. 10.35, TVC 2

NOVA
5.55 Śniadanie z TV Nova **8.45** Ulica (s.) **9.40** Przychodnia w różanym ogrodzie (s.) **11.00** Co o tym sądzą Czesi **12.00** Południowe wiadomości, sport, pogoda **12.25** Krok za krokiem (s.) **12.45** Przychodnia w różanym ogrodzie (s.) **14.05** Dowody zbrodni (s.) **16.00** Agenci NCIS: Nowy Orlean (s.) **16.57** Popołudniowe wiadomości **17.25** Co o tym sądzą Czesi **18.25** Ulica (s.) **19.30** Wiadomości, sport, pogoda **20.20** Misja Nowy dom **21.40** 10 lat młodsza **22.40** Ekspozytura (s.) **0.15** Bez śladu (s.) **1.05** Dowody zbrodni (s.).

PRIMA
6.20 Astro Boy (s. anim.) **6.45** Super Wings (s. anim.) **7.05** Bajki Bolka i Lolka (s. anim.) **7.50** M.A.S.H. (s.) **9.45** Policja w akcji **10.40** Cornwallski romans (film) **12.30** Południowe wiadomości **12.40** Policja Hamburg (s.) **13.40** Gliniarz i prokurator (s.) **14.40** Strażnik Teksasu (s.) **15.40** Agenci NCIS (s.) **16.30** Popołudniowe wiadomości **16.50** Policja w akcji **17.50** Nakryto do stołu! **18.55** Wiadomości **19.55** Top Star **20.15** Błękitny kod (s.) **21.35** Show Jana Krausa **22.40** Jak zbudować marzenie **23.50** Policja w akcji **0.45** Strażnik Teksasu (s.).

CZWARTEK 12 GRUDNIA

TVC 1
5.59 Studio 6 **9.00** Napisała: Morderstwo (s.) **9.45** Wygrana **10.05** Wszystko, co lubię **10.30** Opowiadaj (s.) **11.25** AZ kwiz **12.00** Południowe wiadomości **12.30** Sama w domu **14.00** Uśmiechy K. Macháčkovej **14.35** Ojciec Brown (s.) **15.20** Doktor Martin (s.) **16.10** Napisała: Morderstwo (s.) **17.00** Wszystko, co lubię **17.30** AZ kwiz **18.00** Wiadomości regionalne **18.25** Gdzie jest mój dom? **18.55** Prognoza pogody, wiadomości, sport **20.05** Aksamitne ślady **20.10** Opowiadaj (s.) **21.05** Niepodpisany guzik (film) **22.35** Wyrok **23.05** Taggart (s.) **23.55** Kryminolog (s.) **0.55** AZ kwiz.

TVC 2
5.59 Dzień dobry **8.30** Cudowne przedszkole **9.00** Życie ssaków **9.50** Chiny z lotu ptaka **10.35** Pstrąg **10.55** Czy zwierzęta mają prawa? **11.45** Chcesz je? **11.55** Historia bombardowania **12.45** Magazyn chrześcijański **13.15** Na Międzynarodowej Stacji Kosmicznej **14.25** Szalony świat zimnej wojny **15.20** Nowe tajemnice bermudzkiego trójkąta **16.05** Dzika przyroda Rosji **16.50** Podróż po Malediwach **17.20** Urodzeni 1918 **18.15** Zielnik **18.45** Wieczorynka **18.55** Przygody nauki i techniki **19.25** Geografia świata **19.50** Wiadomości w czeskim j. migowym **20.00** Błękitna krew **21.00** Bedeker **22.00** Dicte (s.) **23.35** Lotnicze katastrofy **0.25** Queer **0.55** Z wyczuciem.

NOVA
5.55 Śniadanie z TV Nova **8.55** Ulica (s.) **9.55** 10 lat młodsza **11.00** Co o tym sądzą Czesi **12.00** Południowe wiadomości **12.25** Krok za krokiem (s.) **12.50** Przychodnia w różanym ogrodzie (s.) **14.05** Dowody zbrodni (s.) **16.00** Agenci NCIS: Nowy Orlean (s.) **16.57** Popołudniowe wiadomości **17.25** Co o tym sądzą Czesi **18.25** Ulica (s.) **19.30** Wiadomości, sport, pogoda **20.20** Przychodnia w różanym ogrodzie (s.) **21.35** Gwiezdne życie **22.05** Nico – ponad prawem (film) **0.00** Dowody zbrodni (s.).

PRIMA
6.25 Astro Boy (s. anim.) **6.50** Super Wings (s. anim.) **7.10** Bajki Bolka i Lolka (s. anim.) **7.50** M.A.S.H. (s.) **9.45** Policja w akcji **10.40** Nad chmurami (film) **12.30** Południowe wiadomości **12.40** Policja Hamburg (s.) **13.40** Gliniarz i prokurator (s.) **14.40** Strażnik Teksasu (s.) **15.40** Agenci NCIS (s.) **16.30** Popołudniowe wiadomości **16.50** Policja w akcji **17.50** Nakryto do stołu! **18.55** Wiadomości **19.55** Top Star **20.15** Rodzina Krejzów (s.) **21.35** Prima Partička **22.45** Tak jest, szefie! **23.55** Policja w akcji **0.50** Strażnik Teksasu (s.).

POST SCRIPTUM

UŚMIECHNIJ SIĘ

NASI DZIAŁACZE

RENATA FILUŚ

Oboje z mężem wstąpiliśmy w szeregi PZKO jako dziewiątoklasiści, każdy w swoim mieście. Ja zapisałam się do Koła PZKO w Hawierzowie-Suchej, a Roman w Karwinie-Frysztacie. Chociaż od prawie 30 lat mieszkamy w Suchej Średniej, każdy z nas pozostał wierny swojemu macierzystemu Kołu. W dużym stopniu działamy jednak razem – mąż pomaga przy organizacji imprez w Suchej, a ja z kolei włączam się w przygotowania do „Dolańskiego Grómu" we Frysztacie. Prócz tego śpiewam w górnosuskim „Chórku", co powoduje, że mamy przyjaciół i znajomych praktycznie na całych „dołach".

Koło PZKO w Hawierzowie-Suchej należy do mniejszych. Kiedy zapisałam się do niego, działały tu jeszcze Klub Młodych oraz zespół taneczny. To jednak się zmieniło i obecnie – podobnie jak w większości mniejszych kół – brakuje nam zarówno rąk do pracy, jak i ludzi, którzy zechcieliby przychodzić na nasze imprezy. Dlatego ci, którzy aktywnie pracują na rzecz Koła (ja jako skarbnik, a wcześniej jako sekretarz też do nich należę) muszą przygotować każdą imprezę praktycznie od A do Z.

W porównaniu z tym „Chórek" to trochę inny rodzaj działalności. Z jednej strony to rzeczy, które lubię – śpiew, folklor i fajni ludzie. Z drugiej – obowiązek, bo próby odbywają się regularnie co tydzień, a do tego dochodzą jeszcze występy. Nie sposób ich wszystkich wymienić, dlatego wspomnę o jednym, który utkwił mi w pamięci. Chodzi o wspólny występ „Chórku" z ZPiT „Suszanie" na festiwalu w Rzeszowie jeszcze w czasach, kiedy w zespole tańczyła również nasza córka. **(sch)**

Fot. BEATA SCHÖNWALD

MINIKWADRAT MAGICZNY I

Pionowo i poziomo jednakowo:

1. atmosfera, klimat, pogoda po grecku
2. badacze, naukowcy, naukowe autorytety
3. Jules, francuski pisarz, autor powieści „Rudzielec"
4. opera Giuseppe Verdiego

Wyrazy trudne lub mniej znane:
RENARD

	1	2	3	4
1				
2				
3				
4				

ARYTMOGRAF I

Rozwiązaniem jest myśl Stanisława Jerzego Leca.

11	12	15	2	3	4	14	1	15		6	12	15	14	1	5	20
	7	1	17	3	6	12	15	13	8		16	15	9	12	15	18
	4	5	20		19	3		9	15	6	11	5	10			

1-2-3-4-5-6-7-8 – Wilhelm..., król Anglii
9-3-10-11-12-13 – monument ku czci bohatera
14-15-6-3-16-6-15-14 – broń z westernu
17-8-18-4-8 – lichy statek
19-11-12-20 – butwieć, rozkładać się

MINIKWADRAT MAGICZNY II

Pionowo i poziomo jednakowo:

1. kula ziemska, świat
2. figura szachowa, goniec
3. gamoń, ciamajda, niezdara
4. niedobór lub towar z usterką

	1	2	3	4
1				
2				
3				
4				

ARYTMOGRAF II

Rozwiązaniem jest fraszka Jana Izydora Sztaudyngera.

			9	10		8	3	4	11		10	9		4	9	6	14				
12	7	5	10	13	7	5		8	9	1	2		13	12	9	10	13	9	6	14	

1-2-3-4-5-6-7-5 – miara ilości substancji w mieszaninie, gęstość, koncentracja
8-9-10-11 – styl, trend, zwyczaj, ostatni krzyk
12-7-13-14-2-11 – przyjacielskie odwiedziny lub bywa niezapowiedziana

Wśród autorów poprawnych rozwiązań zostanie rozlosowana książka. Rozwiązania prosimy przysyłać na e-mail: info@glos.live. Termin ich nadsyłania upływa w piątek 20 grudnia 2019 r. Nagrodę książkową za poprawne rozwiązanie zadań z 26 listopada otrzymuje **Wanda Szczepańska ze Stonawy**. Autorem dzisiejszych łamigłówek jest Jan Kubiczek.

Rozwiązanie minikwadratu magicznego z 26 listopada: 1. KOJA **2**. ODKOP **3**. JOLKA **4**. APAP
Rozwiązanie kwadratu magicznego z 26 listopada: URODĄ
Rozwiązanie logogryfu łamanego z 26 listopada: ODBIJA